

Versier de stad!

Deze publicatie is mogelijk gemaakt door:

Idee/concept: Jan de Rond

Adviezen: prof dr. Lucas Meijs, hoogleraar strategisch philanthropy / vrijwilligerswerk aan de Rotterdam School of Management, Erasmus Universiteit Rotterdam

Redactie: Frans van Gaal, Lucas Meijs en Wendy Stubbe.

Bijdragen van: Frans van Gaal, Lucas Meijs, Wendy Stubbe, studenten Avans Hogeschool 's-Hertogenbosch

Fotografie:

Bart Ermers, Marc Bolsius, Clemens le Blanc, Ben Nienhuis, Theo Gieles, Wendy Stubbe, Anje Krisch, Joep Lennarts, Arnold Reyneveld, Henk van Esch, Cees Melis, Gerard Monté, Nico Hendriks, Sandra Peerenboom, Hans Morren, Farzad Rafii, Michael Bögels, Liesbeth van Drunen, Jan de Rond, Jennifer Veenstra, Lidy van Maanen, Freek Jansen, Stadsarchief en betrokken organisaties.

Ontwerp/vormgeving

Martin Vroom, VisionArt Creatie & Communicatie

Drukwerk

Drukkerij Dekkers van Gerwen BV

Redactieadres

Mooi zo Goed zo, Partners in Sociale Sponsoring
Jan de Rond
Postbus 1226
5200 BG 's-Hertogenbosch
www.mzgz.nl

Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd of gepubliceerd zonder uitdrukkelijke toestemming van de redactie: dit geldt ook voor het in enige vorm elektronisch beschikbaar stellen.

De redactie heeft getracht alle rechthebbenden van het illustratiemateriaal te achterhalen. Personen of instanties die desondanks van mening zijn aan deze uitgave aanspraken te kunnen ontlenen wordt verzocht om contact op te nemen met de redactie.

Inhouds opgave

Colofon	4
Voorwoord Marc Hoedemakers	5
Op weg naar Mooi zo Goed zo Sociaal-economische ontwikkelingsschets van 's-Hertogenbosch 1944-1996 Frans van Gaal	7
Koester alles wat de mensen in een wijk bindt Burgemeester Ton Rombouts over toekomst en verleden Mooi zo Goed zo Frans van Gaal	13
Ik zei 'ja' omdat de burgemeester het vroeg Hans Smith over zijn betrokkenheid Wendy Stubbe	17
Mooi zo Goed zo als maatschappelijk makelaar Over de betekenis van Mooi zo Goed zo voor de Bossche samenleving Lucas Meijs en Wendy Stubbe	19
Ontmoeten, spelen, niet mopperen maar doen 21 jaar Mooi zo Goed zo in 24 projecten Wendy Stubbe en studenten Avans Hogeschool 's-Hertogenbosch	27
Betrokken organisaties	77
Betrokken bedrijven	80
Literatuur/bronnen	87

Colofon

‘Versier de stad’ is een uitgave in verband met het 21-jarig bestaan van Mooi zo Goed zo in ’s-Hertogenbosch. Aanleiding voor de publicatie is een onderzoek naar de effecten en impact van Mooi zo Goed zo in ’s-Hertogenbosch. Hiervoor zijn circa 30 interviews afgenomen in bedrijfsleven, bij overheid, instellingen en verenigingsleven en is het archief van Mooi zo Goed zo zelf en het Stadsarchief ’s-Hertogenbosch geraadpleegd.

‘Als we in onszelf geloven, geloven we in de stad en versieren haar met beelden en klokken, uithangborden en lantaarnpalen, met vlaggen en torens. Als we aan onszelf twifelen vernielen we de stad, snijden haar met snelwegen aan stukken, slaan haar kaal, degraderen haar tot een woonkazerne voor minder gewensten’.

De titel van dit boekwerk ‘Versier de stad’ is ontleend aan het bovenstaande citaat van Piet Thöenes (1921-1995), socioloog. Hij introduceert in 1962 het begrip verzorgingsstaat als vertaling van het Engelse ‘welfare state’.

Verder is de titel een verwijzing naar de dagelijkse praktijk van Mooi zo Goed zo: het verleiden van mensen om net iets meer dan het gangbare te doen voor de eigen directe omgeving en elkaar.

’s-Hertogenbosch, 31 januari 2017

Frans van Gaal
Lucas Meijs
Wendy Stubbe

Hoofdsponsors Mooi zo Goed zo

BRABANTS DAGBLAD

Voorwoord Marc Hoedemakers

Het is een donkere donderdagochtend, zo vlak voor de feestdagen. Ik kijk op mijn telefoon en zie dat het eerste berichtje van die dag, 07.15 uur, komt van mijn "maatschappelijk verantwoord vriend" Jan de Rond. Of ik het voorwoord voor het boek van Mooi zo Goed zo wil schrijven? Eerlijk gezegd niet het eerste wat in mij op komt om de dag mee te starten, maar zeer vereerd met de vraag heb ik later die dag contact met Jan. Op mijn vraag in welke hoedanigheid ik het woordje mag schrijven gaf Jan geen antwoord. Is het vanuit mijn dagelijkse professe, bouwondernemer, of vanuit mijn voorzitterschap van de Brabant Zeeuwse Werkgeversorganisatie in 's-Hertogenbosch, vroeg ik hem nog.

Het antwoord dat alsnog kwam was duidelijk, "schrijf het vanuit je eigen persoonlijkheid Marc". En hij vervolgde zijn antwoord met de opmerking dat bij het samenstellen van het boek mijn naam diverse keren naar voren was gekomen. Nog meer vereerd dan ik al was, zette het mij aan het denken. Waarom dan toch? Was het de klusdag, met meer dan 100 klussen, die wij in 2006 ter gelegenheid van ons 75-jarig bestaan mochten organiseren? Was het onze betrokkenheid bij Mooi zo Goed zo? Was het de betrokkenheid bij de verschillende beursvloeren in 's-Hertogenbosch? Of was het toch...

In alle gevallen komt de familiegedachte in mij op. Nee, niet zozeer mijn eigen familie, maar meer de brede maatschappelijke familie gedachte. Gezamenlijk je verantwoording nemen op verschillende fronten. Enerzijds is dat natuurlijk je verantwoording binnen

je eigen bedrijf, voor de medewerkers met hun gezinnen. Maar anderzijds is dat ook je brede maatschappelijke verantwoording in de samenleving waar wij graag met elkaar een bijdrage aan leveren. En hoe mooi is dat in 's-Hertogenbosch georganiseerd?

"One big happy family" begeleidt door Mooi zo Goed zo! Een mooie organisatie die al 21 jaar in onze stad actief is binnen het "familie netwerk" van het Bossche bedrijfsleven. Van harte gefeliciteerd met dit jubileum en ik spreek de wens uit dat dit initiatief nog lang mag blijven voortbestaan. Alle lezers van dit boek wens ik veel leesplezier toe, verrassend als je zo terugleest wat er de afgelopen jaren allemaal in onze stad is gebeurd.

Marc Hoedemakers

*Algemeen directeur
Hoedemakers bouw en ontwikkeling*

Voorzitter BZW kring 's-Hertogenbosch

Andrea Almasi

Provincie Noord-Brabant

Bij de uitvoering van het provinciaal Natuurbeleid komt Andrea Almasi als projectleider Natuur en Samenleving in aanraking met natuur en landschapsvrijwilligers, onder andere via samenwerkingsverbanden met organisaties als het Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid (IVN) en Brabants Landschap. 'Ik leerde Jan de Rond kennen via een wijkgericht initiatief waarvoor ik steun nodig had. Jan hielp me op weg'.

'Mooi zo Goed zo trekt als het ware een lintje om veel verschillende initiatieven en brengt deze samen en bevordert zo de continuïteit. Mooi zo Goed zo inspireerde de provincie om aan te haken bij NLdoet. Dit project zet vrijwilligerswerk in de spotlights en stimuleert iedereen om een dag(deel) de handen uit de mouwen te steken. Ook veel nieuwe en jonge vrijwilligers doen mee en zo draagt NLdoet bij aan de continuïteit van initiatieven. Vrijwilligers zijn enorm belangrijk voor onze samenleving. Daarom doet de provincie Noord-Brabant actief mee met NLdoet. Onze gedeputeerden en commissaris van de Koning steken dit jaar de handen uit de mouwen. Door als provincie binnen ons grote netwerk actief te communiceren dragen we bij aan zoveel mogelijk klus-aanbieders en vrijwilligers. Jan de Rond zijn ervaring leverde zeer waardevolle input bij onze aanpak'.

Op weg naar Mooi zo Goed zo

Sociaal-economische ontwikkelingsschets van 's-Hertogenbosch 1944-1996

Op 4 mei 1944 onderhoudt de welbespraakte journalist Niek de Rooy een aantal stadsgidsen van de VVV met een opvallende 'cause-rie'. In het VVV-kantoor op het Julianaplein houdt De Rooij zijn gehoor voor dat 'de Bosschenaar' zijn goede kanten heeft, maar zeker ook minder goede kanten. 'Het gros der Bosschenaren leeft moeilijk, leeft zwaar. Hij lijdt tot op zekere hoogte aan een minderwaardigheidscomplex', stelt De Rooy aan het begin van zijn betoeg.

Iedereen gaat rechtop zitten. De Rooy heeft daarna alle aandacht. Want als deze bij veel Bosschenaren geliefde journalist, schrijver en revuemaker zoiets zegt, ja, dan ga je op het puntje van de stoel zitten. 'Neen, schrik niet, het is zo ... en verklaarbaar', vervolgt hij. Geen stad in het Zuiden van het land waar het pauperisme zo lang en zo welig tierde. De 'voortdurende afsluiting der vesting' in combinatie met de steeds terugkerende 'vlucht van het Kapitaal en ondernemingslustige ingezetenen' maakten het allemaal nog erger. 'Thans zijn nog honderden "gevallen" op de godshuizen ingesteld, juist voor dit doel gesticht'. Volgens De Rooy is 's-Hertogenbosch materieel een arme stad. Een overdaad aan armen, een tekort aan rijken. De Rooy vertelt hoe de langdurige armoede velen 'achterdochtig, angstig, overgevoelig, onverschillig en

uiteindelijk hard heeft gemaakt'. De Rooy, toch vooral bekend staand als de relativierende journalist, oordeelt niet vrolijk over zijn stadgenoot: 'De Bosschenaar is een ernstig mensch, die de volle zwaarte van het leven voelt: ik zou haast durven zeggen een pessimist, die slechts weinig nodig heeft om te geraken in een toestand van doffe terneergeslagenheid, van apathie en weerloosheid'.

Niek de Rooy en Neus Ebben

Geen beste eigenschappen

De Rooy schetst het beeld van een stad die kansen heeft laten liggen, teveel armen liet komen en rijken liet vertrekken, geen ruimte

bood aan industrie en een RK universiteit aan zich voorbij liet gaan. Hij wijst nog eens op het verzet van veel Bosschenaren tegen de verhuizing van de veemarkt in de open lucht aan het huidige Kardinaal van Rossumplein naar het industrieterrein over het spoor. Van Lanschot wilde aan het einde van de jaren twintig een overdekte Veemarkt. 'Heel de stad stond op stelten toen de burgemeester het stoute plan op tafel bracht. Hoeveel protestvergaderingen waren er niet?', houdt De Rooy zijn gehoor voor. 'Maar al die tegenstanders zijn 'in het oetje genomen'. Geen besluit heeft zo'n gelukkige uitwerking gehad dan de bouw van de overdekte Veemarkt', besluit De Rooy. 'De doorsnee-Bosschenaar is huiverig voor het nemen van risico's, angstvallig waakt hij ervoor iets te vragen, te ondernemen als de zekerheid van slagen niet voor het grijpen ligt'. Hij zegt er nog iets bij: 'Een stad die er zo voorstaat brengt niet het beste in de mensen naar boven. Hij durft niet aanpakken. Tweemaal bedenkt hij voor hij begint, iets DOET!'

Lokroep charitas

De Rooy is kritisch maar raakt een snaar. In 1948 schrijft het Economisch Technologisch Instituut (ETIN), onderzoeksbureau van wat nu de Tilburgse Universiteit is, over 's-Hertogenbosch: 'Een betrekkelijk soepele opname in armoedeondersteuning, heeft bij bepaalde

De Oude Hulst 1961

groepen een arbeidsschuweid doen ontstaan welke gaandeweg een min of meer chronisch karakter heeft aangenomen'.

Tussen 1920 en 1925 is de lokroep van de vermaarde instanties als De Godshuizen en de Sint-Vincentiusvereniging zo sterk dat het tot een vestigingsoverschot van armen leidt. Omliggende, agrarisch ingestelde dorpen en gemeenten zien zo de allerarmsten naar 's-Hertogenbosch vertrekken. Hier is men tenminste verzekerd van een armenuitkering. Het gevolg is een sterke concentratie van paupers. Gedurende het interbellum - er was toch al landelijke (!) sociale wetgeving - vestigen zich meer dan 370 ondersteunde gezinshoofden in 's-Hertogenbosch. Onder hen velen die op de lokroep van de Bossche charitas afkomen.

Aan de andere kant trekken rijke en welgestelde inwoners van 's-Hertogenbosch naar Vught. Burgemeester Frans van Lanschot (1875-1949) trekt, vooral in de crisisjaren '30, ten strijde tegen dit verschijnsel. Tegen het vertrek van ondernemers en andere particulieren kan hij weinig doen. Bij rijksambtenaren ligt het anders. Deze konden zich wel in een andere gemeente dan de standplaats vestigen, maar daarvoor hebben zij verlof nodig. Van Lanschot wendt zich voortdurend tot de betrokken minister om dat laatste tegen te gaan. Hij laat zelfs enige malen lijsten aanleggen van rijksambtenaren die het hadden gewaagd naar Vught te verhuizen. Daarop prijken de namen van belastinginspecteurs, rechters, militaire officieren, maar ook van personeel van de PTT en de Staatsspoorwegen.

Town of industry

's-Hertogenbosch heeft na de oorlog dus een probleem, teveel armen en te weinig welgestelde en ondernemende inwoners. Daar wil ook de nieuwe burgemeester Hein Loeff vanaf. Het is hem een doorn in het oog. Na de Tweede Wereldoorlog is Wederopbouw door versnelde industrialisatie het parool. Loeff gaat voor.

Remington Rand

Onder zijn leiding doet het gemeentebestuur iets wat het jarenlang niet had gedaan, zélf de boer opgaan om industrie binnen te halen. Loeff gaat er zelfs voor naar de Verenigde Staten van Amerika. Daar komt ook de Marshall-hulp vandaan die het gemeentebestuur in staat stelde het industrieterrein de Wolfsdonken, westelijk van het NS-station, aan te leggen.

Loeff heeft succes. Remington Rand, AMP en Nicholson File komen. En dat trekt weer anderen aan. In 1950, nog maar vijf jaar na afloop

van de Tweede Wereldoorlog, telt 's-Hertogenbosch meer dan 10.000 arbeidsplaatsen in de industrie. Dat is een groei van meer dan 60 % ten opzichte van 1930.

Het verhaal gaat dat burgemeester Loeff bij zijn acquisitiebezoeken aan bedrijven in Amerika de vraag kreeg voorgelegd of zijn medebewoner wel hard genoeg werkte. Kwam hij niet altijd te laat? Wist hij wel raad met de arbeidsdiscipline in de fabriek? We weten niet meer wat Loeff antwoordde. Hij had kunnen antwoorden dat een deel van de Bossche arbeiders dan toch heeft moeten wennen aan de strenge bedrijfsregels en structuur van de moderne industrie.

Langdurig werkloos

In de jaren zestig is 's-Hertogenbosch een welvarende stad. Er is volop werk, de stad breidt in rap tempo uit. Tot 1976 groeit het aantal arbeidsplaatsen sneller dan de bevolking. In dat jaar hoeft 's-Hertogenbosch als centrum voor werkgelegenheid alleen

Sloop De Gruyter fabriek

Eindhoven voor zich te dulden. Maar het tijl keert.

Begin jaren 80 vindt de definitieve ontmanteling plaats van het eertijds zo trotse Bossche familiebedrijf De Gruyter. De werknemers houden het op verontwaardiging. Boos zijn ze natuurlijk wel, over de manier waarop 'hun' bedrijf als een snoepje van de week stilzwijgend is toegestopt aan de SHV. Ze reageren gelaten en komen niet in verzet.

In 1981 besluit de directie om de Bossche vestiging van Remington Rand, de Amerikaanse schrijfmachinefabriek, te sluiten. Meer dan 800 werknemers komen op straat te staan. De sluiting markeert de teloorgang van de Wolfsdonken, het industrieterrein, westelijk van het station.

In de loop van de jaren tachtig ligt het gebied er verfromfraaid bij. Er is weinig meer over van de opgetogen en bedrijvige sfeer die het gebied tussen 1950 en 1975 kenmerkte.

De oliecrisis van 1973 doet er een schepje bovenop. Het aantal uitkeringsgerechtigden groeit onrustbarend. Daaronder bevinden zich veel arbeidsongeschikten (WAO-ers) en langdurig werklozen. Dat aantal is zo groot, hun positie is zo uitzichtloos dat de Gemeentelijke Sociale dienst in mei 1975 een maatschappelijk werker aanstelt.

Bankroet

Halverwege de jaren tachtig haalt 's-Hertogenbosch met grote regelmaat de koppen van opinieweekbladen, landelijke dagbladen en zakelijke magazines. Het zijn geen eervolle vermeldingen. De algemene tendens van de berichtgeving is: "s-Hertogenbosch heeft een groot, héél groot financieel probleem".

De Telegraaf spant op 10 september 1986 de kroon met de veelzeggende kop: 'Het bankroet van Zoete Lieve Gerritje'. De redacteur laat er geen gras over groeien en het Bossche gemeentebestuur gaat aan de schandpaal: 'Den Bosch moet bloeden voor jarenlange oorlog met projectontwikkelaar'.

Jacques Stienstra, ondernemer in vastgoed,

was door de rechter wederom in het gelijk gesteld. De gemeente 's-Hertogenbosch had zich met 'arglist' van afspraken met de ondernemer willen ontdoen. De schadeclaim zou wel eens het lieve sommetje van 150 miljoen gulden kunnen bedragen. 's-Hertogenbosch zou er zomaar opeens voor jaren armlastig door kunnen worden.

Bossche operette

Het begint in 1971. De gemeente 's-Hertogenbosch en Jacques Stienstra sluiten een zakelijke deal. De gemeente koopt 80 ha grond van Stienstra om er woningen te gaan bouwen. De laatste mocht volgens afspraak 40 ha grond op het bouwterrein De Herven naar eigen believen invullen.

Aanvankelijk is er geen vuiltje aan de lucht. Stienstra kan zijn gang gaan met winkels in de wei, vestigingen voor groot- en kleinhandelaars en zelfs volumineuze artikelen zoals auto's en meubels.

Maar 'het milieu' krijgt steeds meer politieke aandacht. Bossche middenstanders in de binnenstad ruiken onraad. Leidt dat initiatief van Stienstra niet tot teveel concurrentie?

Stienstra belooft het natuurgebied de Heinis ongemoeid te laten. Tegen de middenstanders in de stad zegt hij dat zijn grootschalige plannen niet passen in de binnenstad. Toch past de gemeente de bestemmingsplannen voor het gebied aan. Stienstra krijgt steeds minder ruimte.

Overtuigd van haar gelijk daagt de gemeente in 1980 Stienstra voor de rechter. Het ene op het andere proces volgt en telkens moet de gemeente in het zand bijten. De gemeente krijgt het flink voor de broek. Ze heeft een wanprestatie geleverd, waarbij zij arglist gebruikte, of 'boze toeleg, kwade trouw, listige handeling'.

Mecenas

Maar het conflict wordt opgelost, volgens de beginselen van het nieuwe zakendoen in de jaren negentig, met netwerken. Jacques Stienstra en burgemeester Don Burgers ont-

moeten elkaar tijdens het carnaval van 1990 'in het zonnetje op de vensterbank van een café'. En zo komen ze tot de deal die de stad weer op doet leven.

Stienstra ziet allerm minst in wrok om, hij toont zich zelfs een uitermate verstandig en wijs 'overwinnaar'. Hij groeit uit tot een ware mecenas. In 1990 wordt hij voorzitter van het Internationaal Vocalisten Concours (IVC), het gerenommeerde talentenfestival voor klassieke zangkunst. Hij zet zich ook in voor het Prinses Christina Concours, een podium voor talentvolle jonge musici. Hij is mede-verantwoordelijk voor het verschijnen van het boek 'Kamp Vught' in 1990. Hij ontplooit initiatieven om de restauratie van de Kathedrale Basiliek van St. Jan mogelijk te maken.

Opluchting

'Ja, er was na die deal wel degelijk nieuw economisch elan. Het was in één keer ook afgelopen met die zaak. Je hoorde er niet meer over', stelt Hans Dona, tussen 1986 en 1994 wethouder van Ruimtelijke ordening en Cultuur. Dona vervolgt: 'Een geweldige opluchting. De lucht was gezuiverd. Er konden weer dingen. We waren ook door die moeilijke jaren '80 heen. De inrichting van Pettelaerpark is een van de eerste projecten die het nieuwe elan laat zien. Het was ook een noviteit, een heel succesvolle Public Private Partnership (PPS)'. Niet lang daarna komt het stationsgebied als ontwikkelingsgebied in beeld. La Gare wordt het plan genoemd. Het heeft alles van een ommekeer, voor het gebied, maar ook voor de stedelijke economie. Nodig was het.

Bedrijvige stad

In de jaren negentig gaat het weer stroomopwaarts met 's-Hertogenbosch. De stad groeit uit tot centrum van zakelijke dienstverlening, groothandel, distributie en moderne industrie. Bij dat laatste speelt informatietechnologie een doorslaggevende rol.

Waar in de jaren vijftig bestuurders naar de Verenigde Staten trokken om bedrijven te interesseren voor vestiging in 's-Hertogenbosch,

schromen bestuurders in de jaren negentig niet om Japan, Taiwan of een ander Aziatisch land aan te doen. En dat zijn geen hopeloze missies. Nashuatec (nu Ricoh) kwam en bleef. Panasonic en Shimadzu vestigden zich in de stad. Omron, C/Tac, SAP, Datelnet, ConnetIT, Tulip Computers en vele andere bedrijven die 'de nieuwe economie' vertegenwoordigen, geven 's-Hertogenbosch in snel tempo het imago van een stad die overweg kan met de digitale snelweg. In 1998 verplaatsen zich dagelijks bijna 45.000 mensen in de richting van 's-Hertogenbosch om er te gaan werken. Zij komen uit de regio 's-Hertogenbosch. De stad heeft een uitgesproken regionale werkgelegenheidsfunctie. Op een gemiddelde werkdag trekken 'maar' 10.000 Bosschenaren erop uit om elders te gaan werken. Dat is dan vooral de Randstad. De jaren negentig staan ook in het teken van de vervolmaking van ambitieuze plannen zoals het kantoren- en woongebied, het Paleiskwartier. De Arena verhoogt de aantrekkingskracht van 's-Hertogenbosch als winkelstad.

'Bedrijf als modelburger'

In 1996 schrijft Hans Ferrée, publicist, een missionstatement voor Mooi zo Goed zo, een project voor maatschappelijke sponsoring door bedrijven. Wat is er aan de hand?

De overheid treedt terug. In Groot Britannië en de USA hadden respectievelijk Margaret Thatcher en Ronald Reagan de toon gezet. De verzorgingsstaat of 'social welfarestate' was te ver doorgesloten. De overheid was zo een remmer op ondernemerschap, innovatie en economische groei. De vrije markt moest weer alle ruimte krijgen. De overheid moest terug naar de 'kerntaken'. De 'franje' of 'leuke dingen voor de mensen' worden geschrapt. Bedrijven kiezen voor 'caring capitalism' of 'social responsibility' en nemen de zorg voor de buurtspeelplaats of speeltuin over van de overheid. In 's-Hertogenbosch komen de eerste tekenen van de nieuwe tijd tot uiting op het voetbalveld. In het seizoen 1983-1984 is FC Den Bosch een van de

onverwachte smaakmakers in de vaderlandse eredivisie. De clubkleuren blauw-wit passen bij de huisstijl van Panasonic, de nieuwe commerciële hoofdsponsor. Tot die tijd was FC Den Bosch vooral een betaalde voetbalclub van de gemeentelijke overheid. Würth Nederland, dochter van de Duitse Würthgroep, richt zich ondertussen in 's-Hertogenbosch onder leiding van Pieter Bak met gemak op sponsoring van de kunsten en zal op ruimhartige wijze de toon zetten als maatschappelijk betrokken 'modelburger'. Nashuatec is hoofdsponsor van Nashua basketball, voorheen EBBC. Het bedrijf wordt 'modelburger'.

Op weg naar Mooi zo Goed zo

In het begin van de jaren negentig ontwerpt de algemeen directeur van het Koning Willem I College een bijzonder plan. Hij wil een School voor de Toekomst inrichten. De school is als gebouw een metafoor voor het nieuwe onderwijs in de 21e eeuw. Daarom veel aandacht voor IT, multimedia en nieuwe vormen van leren. Bedrijven die door participatie (= sponsoring) een bijdrage leveren kunnen de geavanceerde ruimten gebruiken voor trainingen op maat en hun zakelijke bijeenkomsten. Meer dan zeventig bedrijven doen mee, daaronder KPN, Ricoh, Tulip Computers, Dell en vele anderen.

Het verhaal van de School voor de Toekomst staat niet op zichzelf. 'Ja, het gaat sinds de jaren negentig weer goed met de stad. Het lijkt wel of bestuurders en ambtenaren er ook meer aan doen om de stad vooruit te helpen'. Aan het woord is Joep Chappin (1938-2016)). Tussen 1968 en 2000 speelt Joep Chappin een vooraanstaande rol in het autobedrijf van Van den Udenhout. 'Netwerken is nét werken', luidt een van zijn lijfspreuken. Hij werkt daarbij vooral ook aan zijn stad, 's-Hertogenbosch. Joep Chappin daarover: 'Ondernemers stellen zich bij hun keuze voor een bepaalde vestigingsplaats altijd de vraag: Wat is er voor mijn medewerkers te doen?' Dus is het eigenlijk vanzelfsprekend dat Joep Chappin in de loop van zijn werkzame jaren veel tijd steekt in de verbetering van het leefklimaat van 's-Hertogenbosch. Hij speelt tijdens zijn werkzame leven een rol van betekenis in uiteenlopende initiatieven op het gebied van sport, cultuur, maatschappelijk werk en vermaak. Wat Joep zegt wordt door veel ondernemers onderschreven. Carol Dona van Nashuatec (nu Ricoh) wordt hoofdsponsor van Indoor-Brabant. En zo kun je nog wel even doorgaan. Met de bedrijvigheid neemt ook maatschappelijk gerichte sponsoring door bedrijven een vlucht. Zo valt de oprichting van Mooi zo Goed zo in 's-Hertogenbosch in goede aarde.

‘Koester alles wat de mensen in een wijk bindt’

Burgemeester Ton Rombouts over toekomst en verleden van Mooi zo Goed zo

Op 1 september 1996 neemt de dan 45-jarige Ton Rombouts het burgemeesterschap over van Don Burgers (1932-2006). Rombouts wordt burgemeester van een ‘grote stad’ zoals hij het zelf zegt bij de ingebruikname van ‘Yvonne’s droom’, een nieuwe, mooie binnentuin voor de bewoners van Verzorgingstehuis De Zuiderschans. Mooi zo Goed zo zet de puntjes op de ‘i’ bij de wake up van de tuin en zorgt voor mooie zitbanken.

Door de fusie tussen 's-Hertogenbosch en Rosmalen telt 's-Hertogenbosch in één klap bijna 130.000 inwoners. Daar zitten voordelen aan maar ook nadelen. Mensen voelen zich niet meer op alle plekken veilig. Dat wil zeggen, de sociale verbanden veranderen, worden losser. In een grote stad moet je ook werken aan sociale samenhang. Mooi zo Goed zo komt als geroepen.

‘Ik heb de geboorte van Mooi zo Goed zo nog meegemaakt. Ik was nog maar net burgemeester tijdens de startbijeenkomst in april 1997. Het was in die dagen niet zo heel moeilijk ondernemers als Pieter Bak van Würth, Joep Chappin van Van den Udenhout en Jan Schouten van Schouten & Nelissen te interesseren voor dit project. Het zit natuurlijk in belangrijke mate in de mensen die het initiatief willen dragen. Het klikte en dan krijg je mooie bedrijven mee’.

Met Tilburg en Almere is het Bossche Mooi zo Goed zo-project één van de drie nog bestaande projecten. In 1996 ging Mooi zo Goed zo in 52 steden van start. Is dit toeval, heeft het een meer structurele oorzaak? Heeft het met de stad te maken?

Ton Rombouts antwoordt: ‘Jan de Rond, projectleider, heeft een gunfactor. De mensen van bedrijven kennen hem. Hij is vertrouwd. Hij is ook wel “de ziel” van het project en bracht daardoor veel op gang. Dat Mooi zo Goed zo nog bestaat in 's-Hertogenbosch is niet los te zien van zijn persoon. Dat zorgt voor bestendigheid.

Opening ‘Yvonne’s droom’ Zuiderschans

VRUWILLIGERSWERK: GOED VOOR U!

VRUWILLIGERSWERK IS
EIGENLIJK OOK EIGENBELANG...

2. JE DOET HET OOK OM JEZELF LEKKER
OP DE BORST TE KUNNEN KLOPPEN...

...OM JE BETER TE VOELEN DAN AL DIE
KLOJOS DIE ALLEEN WERKEN VOOR
HUN EIGEN FORTEMONNEE!

4. JA, NATUURLIJK OOK OM DE
WERELD TE VERBETEREN...

5. ...HOEWEL HET WÉL WEER JE ÉIGEN
WERELD IS DIE JE VERBETERT...

6. ZUCHT
WAT BEN IK TOCH
EEN EGOÏST!

Daarbij hielp ook de context, de roots van het project, de bedrijven die er zich historisch mee verbonden. Daarnaast denk ik dat we er goed aan hebben gedaan Mooi zo Goed zo te verbinden aan Divers, een staande organisatie met gelijkgestemde maatschappelijke doelen. Dat is geen eendagsvlieg. Je vangt zo eerste klappen op.

En natuurlijk, dat idee van 'sociaal aandeelhouderschap', het werkte in de jaren negentig heel goed, was toen ook een schot in de roos. In een tijd waar het economisch gewin de absolute boventoon voerde waren mensen ook op zoek naar betekenis in hun werk. Nou, daarin heeft Mooi zo Goed zo, een rol van betekenis gespeeld'.

Vluchtige netwerken

Twintig jaar burgemeesterschap betekent dat je dingen ziet veranderen. Dan dringt zich de vraag op: Wat is er veranderd bij Mooi zo Goed zo sinds 1996? Ton Rombouts hierover: 'De samenleving individualiseert. Mensen kiezen zelf en vandaag stellen ze een andere prioriteit voor bijvoorbeeld hun vrijwilligerswerk dan morgen. De voetbalvereniging heeft het moeilijk vrijwilligers te binden. Vrijwilligers genoeg... maar ze gaan graag hun eigen gang'.

De vraag die dan opkomt is: wat merkt Mooi zo Goed zo hiervan? Rombouts hierover: 'Er komen en gaan initiatieven op dit gebied. Netwerken, ook in de maatschappelijke hulpverlening en bij maatschappelijk verantwoord ondernemen, worden vluchtiger. Een voorbeeld, vijf jaar geleden ging Beursvloer van start. Dit door het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties gesteunde vrijwilligersnetwerk bracht 100 matches tot stand. Vrijwilligersorganisaties leggen hun vraag in natura neer. Anderen, bedrijven, antwoorden daarop door de vraag in te vullen. Beursvloer lijkt op Mooi zo Goed zo. Reageer daar in rust op. Zie elkaar niet als concurrenten. Je hoeft ook niet meteen te gaan fuseren. Maar je kunt wel leren van elkaar. Een voorbeeld: een samenwerking bij Beursvloer ontstaat snel. Het kost

maar een paar uur om mensen bij elkaar te brengen, om wensen aan giften te koppelen. Mooi zo Goed zo - projecten vragen veel meer tijd. De vraag die je dan moet stellen luidt: kun je elkaar niet versterken?'

Toekomstbestendig?

Mooi zo Goed zo in 's-Hertogenbosch bestaat inmiddels 21 jaar. Zullen er nog 21 jaar of meer bijkomen? Rombouts reageert: 'Op de vraag of Mooi zo Goed zo over vijf jaar nog zal bestaan, zou ik kunnen antwoorden met een volmondig 'ja'. Maar weet dat netwerken vergankelijk zijn. Het verandert ook snel. Wat ontstaat er niet allemaal? Beursvloer, het Lokaal Gemeenschapsfonds, ga maar door. Mooi zo Goed zo moet de samenwerking blijven zoeken. En dan nog, ik sluit niet uit dat Mooi zo Goed zo in 2025 niet meer bestaat. Tenminste, dat het niet meer herkenbaar is als het project dat in 1996 van start ging. Daar hoeft je niet rouwig om te zijn. Behoeften van mensen veranderen. En hun netwerken ook. Alles is "vloeibaar" geworden in deze tijd. Ik durf te stellen, er komt vanzelf wel weer iets nieuws. Het gaat om de maatschappelijke behoefte of nood. Die verandert. Dat heeft ook weer invloed op de richting die maatschappelijke sponsoring moet gaan.'

Nieuwe allianties

Ton Rombouts ziet met grote voldoening terug op 20 jaar burgemeesterschap. Bij alle veranderingen was er één constante. Hij zegt hierover: 'In deze stad, ik kan het niet helemaal vergelijken met andere steden, is het vrijwilligerswerk heel sterk ontwikkeld. Daar profiteert elk initiatief van. Neem de Kring Vrienden van 's-Hertogenbosch. Één betaalde kracht doet heel veel en is middelpuntvliedend. Deze professional maakt het mogelijk dat heel veel vrijwilligers hun eigen interesse volgen, tot bloei en groei van de stad'.

Die eigen keuze volgen, het is een trend. Rombouts hierover: 'Zomaar lid zijn van een vereniging of een ander maatschappelijk

Vaartochten op de Binnendieze

verband, het doet er minder toe. De mensen willen bijdragen op een voor hen herkenbare wijze. Er zijn vrijwilligers genoeg, maar ze willen zich vaak niet meer langdurig binden, maar een klus doen, een project uitvoeren. Bijvoorbeeld een bar- of chauffeursdienst of een sponsoractie. Soms zijn er ook bijzondere initiatieven. Neem het kloosterhotel in de Nemiusstraat op de Muntel. Op initiatief van Stichting Bij de Soete Moeder werd een monument omgebouwd tot een kloosterhotel met 22 kamers en een restaurant. Het hotel is een

leerwerkplek waar jongeren onder begeleiding werkervaring kunnen opdoen en tegelijkertijd een opleiding volgen. De hele buurt is enthousiast. Koester dus alles wat mensen in een wijk verbindt. Van breiclub tot sinterklaascomité, het kan elkaar allemaal versterken. Laat het maar ontstaan. Dat brengt sociale cohesie tot stand en voorkomt sociale uitsluiting. Daar moeten we echt voor gaan. Tegen Mooi zo Goed zo zeg ik: blijf daarbij aansluiten. Ga nieuwe allianties aan'.

‘Ik zei ‘ja’ omdat de burgemeester het vroeg’

Hans Smith over zijn betrokkenheid

‘Vanaf de start van Mooi zo Goed zo ben ik bij het project betrokken. Ik was in 1996 nog eigenaar van een supermarkt. Tijdens de start van de Tour de France in 's-Hertogenbosch vroeg de toenmalig waarnemend burgemeester Joke van der Beek mij of ik het bedrijfsleven wilde vertegenwoordigen bij een nieuw te starten sociaal project. Dat was dus Mooi zo Goed zo. Ik zei ‘ja’, toen nog niet vanuit volle overtuiging maar vooral omdat de burgemeester het vroeg. Na afloop van een eerste bijeenkomst met het project vroeg ik mij af: in wat voor “geitenwollen sokkenclub” ben ik terecht gekomen? Hou ik dit langer dan een jaar vol?’

In 2005 verkocht Hans Smith zijn supermarkt en ging aan de slag als coach/counselor in de verslaafdenzorg. Zo raakte hij betrokken bij het tv-programma ‘Verslaafd’.

‘In 2009 ging ik aan de slag bij een zorgboerderij in 's-Hertogenbosch. Met een peloton van de marechaussee werkte ik aan de afrastering van het terrein van de zorgboerderij. Dat was heel waardevol want ik ervoer zo waar zo’n activiteit met vrijwilligers vanuit bedrijven toe leidt. Het begint als verplichting maar mensen eindigen de klus vol energie en enthousiasme. Wanneer bedrijven en medewerkers van bedrijven in de praktijk ervaren en voelen dan krijgt sponsoring een grote impact. Zo zorgt Mooi zo Goed zo niet alleen voor een bankje, een jeu de boulesbaan of een speeltuin. Je krijgt er een gevoel bij. Sinds die tijd ben ik betrokken gebleven bij de zorgboerderij, waar ik nu bestuurder ben’.

Enige tijd daarna richtte Hans Smith de stichting Ismes op, een opvanglocatie voor

verslaafden in herstel. Het pand kwam tot stand met steun van Mooi zo Goed zo en de gemeente. Mooi zo Goed zo zorgde er zelfs voor dat de oprichtingsakte om niet bij de notaris passeerde.

Succes Mooi zo Goed zo

‘Niet alles is een succes en dat hoeft ook niet. Dat het misgaat (zoals bij d’n Mengelmoes en Warm Onthaal) is niet leuk maar kan gebeuren en daar moet je van leren. Van de projecten wordt 99,8% goed afgerond. Jan de Rond vindt het lastig wanneer projecten mislukken. ‘De teloorgang van d’n Mengelmoes en Warm Onthaal heeft vooral te maken gehad met financiële problemen vanuit gemeentelijke subsidies op zorg’.

‘Mooi zo Goed zo en Jan de Rond zijn overal bekend. In het begin waren er aanbieders (bedrijven) in overvloed maar nauwelijks of inhoudelijk onvoldoende ontvangers (maatschappelijke organisaties). Jan kent iedereen in 's-Hertogenbosch en iedereen kent Jan.

Hij kan schakelen tussen kennis, kunde en ervaring van mensen en mensen met elkaar in contact brengen. Hij is echt een spin in het web als het gaat om uitwisseling van mensen, middelen en know-how'.

'Jan de Rond is een verkoper maar tegelijkertijd ook heel erg bescheiden. Hij is heel accuraat en is altijd overal aanwezig. Welk project er ook maar waar gerealiseerd of gelanceerd wordt, Jan is aanwezig. Jan zegt zelfs zijn vakantie af om een onderhandeling met een sociaal aandeelhouder af te kunnen ronden. Dat siert hem maar maakt Mooi zo Goed zo tegelijkertijd ook heel kwetsbaar. Wat als Jan er straks om welke reden dan ook niet meer is?' Hans verwacht dat daarmee ook Mooi zo Goed zo zal verdwijnen, in ieder geval in de huidige vorm.

'Alleen bij het ontstaan van de Beursvloer in Den Bosch heeft Mooi zo Goed zo enige tegenwind ervaren. Beursvloer is vooral commercieel opgezet en brengt partijen aan de voorkant bij elkaar. Wat Mooi zo Goed zo zo sterk maakt, is dat Jan de Rond de gehele

relatie tot stand brengt en volgt. Hij blijft doorlopend bij beide partijen 'porren' en spoort ze continue aan. Mooi zo Goed zo stopt pas op het moment dat het project of de activiteit is gerealiseerd'.

Toen Mooi zo Goed zo om dreigde te vallen omdat de gemeente zich financieel terugtrok zijn Jan de Rond, Hans Smith en Leo Sedee met de wethouder gaan praten. 'In het contact met de gemeente is Jan de Rond heel sterk geweest in het omdenken van de relatie tussen Mooi zo Goed zo en de gemeente. Jan heeft letterlijk aangegeven dat Mooi zo Goed zo bij de gemeente geld kwam brengen in plaats van halen'.

'Door Mooi zo Goed zo hoeven mensen niet aan het zorginfuus of het maatschappelijke- en/of welzijnsinfuus. Dit levert een besparing voor de gemeente op'.

'Projecten die met een groep bedrijven en instellingen worden gerealiseerd zijn heel succesvol gebleken'.

Marechaussee actief op Zorgboerderij De Locatie

Mooi zo Goed zo als maatschappelijke makelaar

Over de betekenis van Mooi zo Goed zo voor de Bossche samenleving

Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch viert in februari 2017 haar 21ste verjaardag.

Dat op zich is al een indrukwekkende prestatie, omdat van de 52 lokale Mooi zo Goed zo-organisaties die halverwege de jaren negentig met ondersteuning van het Juliana Welzijn Fonds zijn begonnen, er nog maar drie over zijn ('s-Hertogenbosch, Tilburg en Almere).

Maar veel indrukwekkender dan nu volwassen worden, is de enorme impact die Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch in die eenentwintig jaar heeft bereikt. Deze impact staat centraal in dit boek. Deze beschouwing interpreteert de impact¹ en betekenis van Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch in 21 jaar op drie verschillende manieren: het resultaat van de matches die Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch heeft gerealiseerd: de ontwikkeling van Maatschappelijk Betrokken Ondernemen in 's-Hertogenbosch; de bijdrage van Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch aan de bredere MBO beweging in Nederland.

Maatschappelijk Betrokken Ondernemen (hierna: MBO) omvat activiteiten die ondernomen worden om de lokale samenleving te ondersteunen, zoals bijvoorbeeld een financiële donatie aan een speeltuin of het beschikbaar stellen van computers aan een vereniging. Donaties van bijvoorbeeld Munten (geld), Mensen (tijd) en Media (reclameruimte) aan de lokale samenleving is een structureel onderdeel geworden van de invulling van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (hierna: MVO) in Nederland. Niet alleen voor bedrijven. Met de steeds verder terugtrekkende overheid en de hogere eigen ambities zijn met name maatschappelijke organisaties doordrongen van de noodzaak en mogelijkheden. De opkomst van MBO begon ergens aan het einde van de jaren negentig toen een selecte groep vertegenwoordigers van het Nederlandse vrijwilligerswerk, een enkel bedrijf en wat fondsen op excursie gingen naar het Verenigd Koninkrijk. De excursie was bedoeld om kennis te maken met het fenomeen 'business in the community' en werknemersvrijwilligerswerk.

Intermediair

In de beeldvorming lijkt het alsof MVO en MBO vooral passen bij grote (multi)nationale ondernemingen maar niets is minder waar. Juist het Midden- en KleinBedrijf (MKB) is vaak actief betrokken bij de lokale samenleving als (maatschappelijke) sponsor en daar-

¹ In strikte zin gaat het hier om het beschrijven van het effect van Mooi zo Goed zo omdat niet bewezen kan worden dat sommige matches en ontwikkelingen ook zonder Mooi zo Goed zo hadden kunnen plaats vinden.

mee als invulling van 'corporate citizenship'; gewoon een goede burger en buurman zijn. Onderzoek van Panteia (2016) in opdracht van MKB-Nederland toont aan dat kleine en middelgrote bedrijven (1 tot 100 werknemers) lokale sportverenigingen, culturele instellingen en andere maatschappelijke organisaties jaarlijks met een bedrag van ruim één miljard euro steunen. Bijna 70 procent van deze bedrijven levert jaarlijks een bijdrage. Maar, kenmerkend voor het MKB, er is nauwelijks expliciet MBO-beleid en er zijn zeker geen speciale afdelingen binnen het bedrijf voor. Evenzo hebben de grote landelijke maatschappelijke organisaties wel beleid en werknemers om contact te leggen met de grote (multi)nationale bedrijven voor sponsoring en andere bijdragen. Maar kleinere lokale stichtingen en verenigingen moeten het toch vooral hebben van hun directe netwerk en een beetje geluk. Juist om lokale (vrijwilligers)organisaties en het lokale midden- en kleinbedrijf bij elkaar te brengen, en het toeval van die ontmoeting weg te organiseren, zijn er verschillende intermediairs in Nederland opgezet. Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch is een van deze intermediairs.

Bouwstenen

De analyse van de impact van Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch is gebaseerd op drie bouwstenen. Allereerst maakten we een beoordeling van de zichtbare overblijfselen van projecten die gedurende de afgelopen 21 jaar zijn gerealiseerd. Hiervoor maakten we gebruik van het archief van Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch waarin van bijna alle projecten er een duidelijke schets is van de situatie voor en vlak na het project. Nu, anno 2016, is gekeken wat daar nog van over is (zie het hoofdstuk 'Ontmoeten, spelen, niet mopperen maar doen' voor een meer gedetailleerd overzicht). In de tweede plaats geven we een beeld van de omvang van de bijdrage van Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch aan de ontwikkeling van MBO in 's-Hertogenbosch. Hiervoor maakten we een kwantitatieve ana-

lyse van de database van Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch. Als derde is er een kwalitatieve analyse gemaakt van het bijzondere van Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch op basis van zo'n 30 interviews.

Echter voordat de impact van Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch beschreven wordt, eerst een analyse van het mechanisme en de werkwijze van Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch.

Het mechanisme van Mooi zo Goed zo

Mooi zo Goed zo maakt deel uit van een bredere beweging om een match te maken tussen bedrijven en de samenleving.

Er zijn vier verschillende mechanismen:

1. Het Maatschappelijke Evenementenbureau dat voor bedrijven maatschappelijke organisaties zoekt om daar geld aan te doneren of, wat vaker voorkomt, werknemersvrijwilligerswerk te doen;
2. De Maatschappelijke Beursvloer waar tegelijkertijd veel maatschappelijke organisaties zichzelf presenteren aan bedrijven die hun maatschappelijk betrokkenheid willen vormgeven;
3. De Maatschappelijke Makelaar die de vraag van maatschappelijke organisaties en het aanbod van bedrijven bij elkaar brengt door vanuit beide partijen een partner te zoeken;
4. De Maatschappelijke Projectontwikkelaar die zich vooral richt op het realiseren van een project dat veelal begint bij een maatschappelijke organisatie maar nog veel vaker bij een oplossing voor de lokale samenleving.

Maatschappelijk projectontwikkelaar

Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch is in principe begonnen en opgezet als een maatschappelijke makelaar. Daar ligt ook de sterkte van de formule en, in 's-Hertogenbosch, in de persoon van Jan de Rond. Feitelijk gaat het om iemand die namens bedrijven op zoek gaat naar doelen om te ondersteunen en die namens goede doelen op zoek gaat naar

~ STADSWANDELING MET DAKLOZEN ~
 ... EN ALS U NU OMHOOG KIJKT, ZIET U HET MAGISTRALE KOEPEL-
 GEWELF DAT DEZE STAD BESCHIKBAAR STELT AAN DAKLOZEN...

bedrijven en instellingen. Maar met het versterken van de positie en de bekendheid van Mooi zo Goed zo in 's-Hertogenbosch schoof de organisatie op naar een maatschappelijke projectontwikkelaar die ook betrokken is bij de maatschappelijke beursvloeren. Als maatschappelijke projectontwikkelaar is het mogelijk om meerdere bedrijven te betrekken bij een activiteit dat ook nog eens langer kan duren (bijvoorbeeld Speeltuin 't Kwekkeltje in Rosmalen of de VrijwilligersAcademie). Vaak begon het ook bij een maatschappelijk probleem (bijvoorbeeld De Zelfkrant of Stadswandeling De Verscholen Stad).

Overigens, de combinatie van mechanismen is wel belangrijk omdat een van de problemen met de maatschappelijke beursvloeren toch is dat er veel matches worden beloofd die niet altijd worden nageleefd. Het najagen door de maatschappelijke makelaar komt juist in dit soort gevallen enorm van pas. Evenzo lopen veel maatschappelijke makelaars het risico dat ze niet goed om kunnen gaan met ingewikkelde vragen waarbij meerdere partijen met elkaar verbonden moeten worden. Juist Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch is

zo sterk omdat het mogelijk is meer alleen dan one-to-one-to-one matches (enkel bedrijf – intermediair – enkele maatschappelijke organisatie) te maken. Deze zijn kenmerkend voor de klassieke maatschappelijke makelaar. Mooi zo Goed zo was en is ook in staat om de many-to-one-to-many (meerdere bedrijven – intermediair – meerdere maatschappelijke organisaties), many-to-one-to-one (meerdere bedrijven – intermediair – enkele maatschappelijke organisatie) en one-to-one-to-many matches (enkel bedrijf – intermediair – meerdere maatschappelijke organisaties) te organiseren. Deze passen veel meer bij de doorgewinterde en volledig ingebedde maatschappelijke projectontwikkelaar. Vooral projecten waarbij meerdere partijen aan elkaar verbonden worden, zijn in de afgelopen jaren heel succesvol gebleken.

Organiseren, vieren en communiceren

Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch brengt kennis, kunde en ervaring van mensen en organisaties bij elkaar. De organisatie heeft in de persoon van Jan de Rond een enorm groot en divers netwerk in de stad. In dat netwerk is de organisatie een spin in het web als het gaat om uitwisseling van mensen, middelen

en know-how. En het blijft niet alleen bij het in contact brengen van mensen en organisaties. De betrokkenheid als intermediair stopt pas op het moment dat het project of de activiteit is gerealiseerd. Waar bedrijven en maatschappelijke organisaties vaak bescheiden zijn ten aanzien van hun bijdrage, het resultaat en de communicatie hierover, zorgt Mooi zo Goed zo er voor dat de realisatie van een activiteit of lancering van een project wordt gevierd en kenbaar wordt gemaakt.

Resultaat van de matches van Mooi zo Goed zo¹

De directe impact van 21 jaar Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch laat zich op meerdere manieren beschrijven en bewijzen. Allereerst gewoon het simpele feit dat Mooi zo Goed zo haar 21-jarige leeftijd heeft bereikt. Dat kan niet anders betekenen dan dat er voldoende impact was om te mogen blijven voortbestaan. Bovendien laat de ontwikkeling van Mooi zo Goed zo zien dat er voldoende groei en diversiteit in impact is om brede steun te verkrijgen. Zo lanceert Mooi zo Goed zo al in 1998 het vernieuwende maatschappelijke of 'sociaal aandeelhouderschap'. De toenmalig voorzitter van FC Den Bosch, Jan Schouten en burgemeester Ton Rombouts werkten samen bij de wervingscampagne voor sociaal aandeelhouders Mooi zo Goed zo.

In de loop van de jaren waren 80 bedrijven en organisaties Sociaal Aandeelhouder waarbij sommigen echt langdurig. Zo waren Woningstichting Kleine Meijerij, Dekkers van Gerwen BV en de Gemeente 's-Hertogenbosch ieder voor zes periodes van drie jaar sociaal aandeelhouder. Omron, ABN Amro, Bossche Omroep, Rabobank, Koning Willem 1 College, Brabanthallen en Bouwgroep Moonen waren vijf periodes sociaal aandeelhouder. Daarnaast zijn Welzijn Divers (21 jaar), Brabants Dagblad (21 jaar), Würth Nederland (9 jaar) en de Rabobank (6 jaar) hoofdsponsor geweest.

Goudmijn van initiatieven

Maar belangrijker voor de beoordeling van de impact is de omvang van de activiteiten, projecten en het aantal deelnemende organisaties en bedrijven. Direct vanaf de start op 1 februari 1996 blijkt dat Mooi zo Goed zo op een goudmijn van initiatieven in de lokale samenleving zit. Een simpele eerste advertentie in het Brabants Dagblad lokt een verrassend aantal van 30 initiatieven om zich te melden. Met 18 daarvan wordt aan de slag gegaan. In 1996 worden uiteindelijk drie sponsors gevonden. Dat voorzichtige begin zet snel door met 37 sponsors in 1997, 54 sponsors in 1998 en 81 sponsors in 1999. De jaren daarna blijft het aantal sponsors meestal stabiel rond de 75. In totaal zijn er in de 21 jaar Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch 548 projecten gerealiseerd bij 228 maatschappelijke organisaties. Daar waren 502 bedrijven en fondsen bij betrokken. Dat leidt tot een gemiddelde van 25 projecten per jaar.

Gemiddeld worden iets meer dan tien nieuwe maatschappelijke organisaties gekoppeld aan bedrijven! Evenzo worden er gemiddeld jaarlijks bijna 25 nieuwe bedrijven betrokken bij de Bossche samenlevingsopbouw. Om dit te realiseren zijn er in die 21 jaar officiële contacten geweest met 1.418 maatschappelijke- en vrijwilligersorganisaties, 1.132 bedrijven, onderwijs- en overheidsinstanties, 2.263 mensen bij maatschappelijke- en vrijwilligersorganisaties en 1.850 personen in ondernemers-, onderwijs- en overheidsland.

Dat Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch ge- waardeerd wordt blijkt ook uit het 'gezonde' re- cidivisme van bedrijven en fondsen enerzijds en maatschappelijke organisaties anderzijds. Maar liefst 108 aanbieders deden aan meer dan vijf projecten mee.

Deelname sponsors/fondsen aan projecten	
1-4 projecten	394
5-9 projecten	56
10-19 projecten	35
20-29 projecten	4
30-39 projecten	7
40-49 projecten	5
50+ projecten	1

Deelname organisaties aan projecten	
1-4 projecten	173
5-9 projecten	22
10-19 projecten	21
20-29 projecten	4
30-39 projecten	3
40-49 projecten	1
50-59 projecten	2
80+ projecten	2

Over grootleveranciers en ontvangers

Met name aan de bedrijvenkant zijn er enkele indrukwekkende uitschieters. Absolute koploper is Dekkers van Gerwen BV met 54 matches in de loop der jaren. Volgens Ab Bouwens van Dekkers van Gerwen BV zijn de activiteiten voor Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch maar een onderdeel van de maatschappelijke betrokken activiteiten van het bedrijf.

Andere 'grootleveranciers' zijn de Rabobank (47), Brabants Dagblad (45), BDO Accountants & Belastingadviseurs (31) en Omron Manufacturing of the Netherlands BV (31). Maar ook andere organisaties, zoals overheden en fondsen doen mee. denk hierbij aan: de Gemeente 's-Hertogenbosch afdeling Realisatie

en Beheer (47), Provincie Noord-Brabant (42), Welzijn Divers (42), Gemeente 's-Hertogenbosch algemeen (36), Gemeente 's-Hertogenbosch Sector Maatschappelijke Ontwikkeling (34), Vincentiusvereniging 's-Hertogenbosch (31) en het Koning Willem I College (30).

Aan de 'ontvangende kant' vallen naast Mooi zo Goed zo zelf de volgende partijen op: Voedselbank 's-Hertogenbosch (98), Speeltuim 't Kwekkeltje (80), Cello (57) Vincentiusvereniging 's-Hertogenbosch, (51), Welzijn Divers (47), Van Neynseelgroep (36), Zorgboerderij De Locatie (32), Eendenkooi Maaspoort (32), Kinderboerderij 't Veldje (28), Wijkraad Sparrenburg (27), Stichting Oosterhoeve (23) en Zeeverkenner Sint Joris (21). De meeste deals dalen neer in de sectoren: maatschappelijke dienstverlening (1.323), buurt- en wijkwerk (256) gehandicapten-/gezondheidszorg (194) en milieu/natuurbehoud/dieren (155).

Ook de verscheidenheid aan type projecten en sectoren is groot zoals onderstaande tabel laat zien:

Sector	Deals
Maatschappelijke/sociale doelen	1.324
Buurt- en wijkwerk	256
Gehandicapten-/gezondheidszorg	194
Milieu/natuurbehoud/dieren	155
Onderwijs/onderzoek	56
Kunst/cultuur	35
Belangenbehartiging/CM	32
Belangenbehartiging	27
Internationale hulp/solidariteit	26
Sport	15
Kerk/levensbeschouwing	12
Recreatie	4

Leuk en waardevol

De impact van de projecten van Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch zit hem vooral in de menselijke maat en schaal. Van een overdekte tribune tijdens de Carnavalsoptocht kun je niet verwachten dat daarmee het leven van de vijftig

tot zestig ouderen en gehandicapten die droog kunnen zitten enorm zal verbeteren, maar leuk en waardevol is het wel. Evenzo is de Seniorenbus niet een 'lifesaver' voor de ouderen in 's-Hertogenbosch, maar met meer dan 1.000 ritten per maand is het wel indrukwekkend en relevant voor de ouderen die er gebruik van maken. Daarnaast noemen betrokken bedrijven en organisaties diverse projecten die er in de loop der jaren voor zorgden dat er minder mensen in 's-Hertogenbosch gebruik maken van gemeentelijke diensten in het kader van zorg en welzijn. Dit levert direct een besparing voor de gemeente op.

Maatschappelijk Betrokken Ondernemen in 's-Hertogenbosch

Bedrijven die actief zijn in hun maatschappelijke omgeving is geen nieuw verschijnsel. Sinds de industriële revolutie bekommeren ondernemers zich om de gezondheid, huisvesting en scholing van hun werknemers. Het achterliggende idee bij MBO is dat bedrijven een onlosmakelijk onderdeel zijn van de lokale samenleving. Activiteiten van bedrijven hebben effect op de samenleving en zij hebben baat bij het goed functioneren van die samenleving. Bedrijven houden zich daarom steeds meer vanuit een positieve houding met de omgeving bezig. Zij zijn actief in het onderhouden van goede relaties met de lokale samenleving. Uit de interviews voor dit onderzoek blijkt dat bedrijven hun bijdrage aan Mooi zo Goed zo, de projecten en daarmee de samenleving in 's-Hertogenbosch belangrijk vinden. Maar het leidt ook weer niet tot pro-actieve actie of relatie-onderhoud met het maatschappelijke veld in 's-Hertogenbosch. Een intermediair als Mooi zo Goed zo lijkt nodig om bedrijven op hun 'maatschappelijk geweten' aan te spreken, maatschappelijke organisaties te stimuleren zich 'aan te prijzen' en onderlinge relaties warm te houden.

De praktijk van MBO bestaat vaak uit een grote, ondoorzichtige hoeveelheid aan activiteiten, waarvan geclaimd wordt dat ze onder de noemer maatschappelijke betrokkenheid

vallen. Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch maakt als intermediair deze activiteiten in 's-Hertogenbosch wel zichtbaar. De interviews met bedrijven en organisaties en de foto's van de projecten laten zien dat er door de jaren heen veel is gebeurd. Veel van de projecten en initiatieven die in de afgelopen 21 jaar met behulp van Mooi zo Goed zo gestart zijn bestaan nog. Volgens diverse betrokkenen is 99% van de projecten een succes. Slechts een enkel project, zoals d'n Mengelmoes, haalde het om verschillende redenen niet. De vraag is of veel van deze projecten en initiatieven niet in de loop der jaren als vanzelf gestart zouden zijn. Maatschappelijke organisaties onderkennen deze vraag maar geven tegelijkertijd aan dat de ondersteuning vanuit Mooi zo Goed zo voor een versnelling heeft gezorgd. Daarnaast bestaan veel projecten inmiddels zonder directe hulp van Mooi zo Goed zo. Dat ene duwtje in de rug richting het juiste netwerk is vaak al voldoende voor een zelfstandig bestaan. Een goed voorbeeld daarvan is de Kerstproeverij of Operettevereniging Rosmalen.

Operettevereniging Rosmalen

De bijdrage aan de bredere MBO beweging in Nederland

Een derde vraag met betrekking tot de impact van Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch gaat over eventuele landelijke impact. In Nederland zijn verschillende intermediairs actief met het stimuleren van MVO en het ontwikkelen van

sociale partnerschappen ten behoeve van de versterking van de lokale samenleving of duurzame ontwikkeling. In het algemeen is het succes van de investering door intermediairs in MBO helder. Zonder de bijdrage van intermediairs zoals Mooi zo Goed zo, de vele maatschappelijke beursvloeren en de lokale uitdagingen zou MBO niet of nauwelijks een zichtbare beweging zijn in het lokale MKB. Dat wil niet zeggen dat het lokale MKB dan niet betrokken zou zijn. Maar de intermediairs besteden, al is het alleen maar voor hun eigen voortbestaan, veel meer aandacht aan wat er lokaal gerealiseerd wordt. Daarnaast worden lokaal verbindingen gelegd met allerlei initiatieven in het maatschappelijke domein zoals NLdoet of Burendag. Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch is daar zeker geen uitzondering op.

In de loop der jaren nam de organisatie aan verschillende landelijke activiteiten deel. In 1999 was het Bossche Mooi zo Goed zo betrokken bij drie activiteiten in samenwerking met VNO/NCW (Deelname Bilderberg conferentie VNO/NCW – leiden workshop over Mooi zo Goed zo, Rapport VNO/NCW 'Een goede buur(t) is beter' met Mooi zo Goed zo

als voorbeeld project en een onderzoek vanuit KUB-Tilburg in opdracht van VNO/NCW), het bezoek van verschillende buitenlandse groepen in 2000 en 2001 en in 2004 het rapport van CIVIQ met Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch als Nederlands meest succesvolle en inspirerend voorbeeld.

'Corporate citizenship'

Zowel grote multinationals als het MKB zijn actief in het ondersteunen van de lokale samenleving. Bij grote multinationals is maatschappelijk betrokken ondernemen een onderdeel van hun brede maatschappelijk verantwoord ondernemen portfolio en beleid. Schertsend wordt dit vaak het Spiderman-perspectief genoemd: 'with great powers come great responsibilities'. Daar wordt goed over nagedacht en het moet op papier worden verantwoord.

In het MKB is vaak veel minder uitgekristalliseerd op papier. Het gaat dan gewoon om een concrete invulling van 'corporate citizenship'. Dit kan schertsend worden benoemd tot het MacGyver perspectief: 'Pete, we're friends. If you got troubles, I got troubles.' *'s-Hertogenbosch kent dus het Mooi zo Goed zo perspectief: moet er wat gebeuren, bel Jan de Rond.*

Leerlingen DS. Pierson Colloege tijdens NLdoet

Ontmoeten,
spelen,
niet
mopperen
maar doen

**21 jaar
Mooi zo
Goed zo
in 24
projecten**

TOEN

NU

Foto boven: Jan de Rond
Foto onder: Bart Ermers

Speluitleen De Hobbel

Buitenspelmateriaal

Toen:

De Hobbel op het Taxandriaplein stimuleert sinds 1995 het 'sociale ontmoeten' tussen buurtbewoners, oud en jong, allochtoon en autochtoon. Tegelijkertijd werkt De Hobbel aan het spelenderwijs aanleren van sociale vaardigheden. De criminaliteit in de buurt is daardoor afgenomen, er kwam meer sociale controle. 'Muntelen', gezellig samenzijn van wijkbewoners, werd weer normaal. Mooi zo Goed zo stelde De Hobbel in 1997 spelmateriaal en computers beschikbaar.

Nu:

'De maatschappelijke meerwaarde van de speluitleen en de fietsenstalling is groot. Dagelijks maken zo'n veertig spelende kinderen gebruik van het terrein. Ze komen uit de wijk en van basisschool De Kameleon. Het aantal activiteiten in en rond het speelterrein groeit.

De fietsenstalling is met name een uitkomst voor bewoners van bovenwoningen in de wijk. Door goed (buurt)onderhoud blijft het materiaal in goede conditie. Het bestuur krijgt regelmatig complimenten voor de goede organisatie. De fietsenstalling wordt nu gebruikt als pauze- en verzamelplek voor post NL', aldus Ank Zeeuwen van Speluitleen De Hobbel.

Foto boven: Theo Gieles
Foto onder: Bart Ermers

Jeu de Boulesbanen De Meent Aanleg

Toen:

De jeu de boulesbanen bij 'De Meent' zijn een initiatief van 'Initiatiefgroep Jeu de Boules de Meent', geleid door P. Verstappen. Aan dit project werkten mee: het bestuur van Gemeenschapshuis De Meent, het Ouderenwerk Divers, Beheer Openbare Ruimte gemeente 's-Hertogenbosch en Bouwgroep Moonen.

De banen zijn aangelegd op grond van Gemeenschapshuis De Meent. Dit alles kwam tot stand dankzij de bemiddeling van Mooi zo Goed zo.

Nu:

Gemeenschapshuis 'De Meent' heet nu 'Lunchcafé in de Roos'. Maar vandaag de dag maken nog altijd zo'n twintig personen drie tot vier keer in de week gebruik van de banen. De vereniging is behoorlijk actief. Naast vrijetijdsbesteding zorgt ze ook voor gezelligheid en samenhang in de omgeving. De organisatie van de sport en de mogelijkheid van het spelen betekenen veel voor de leden.

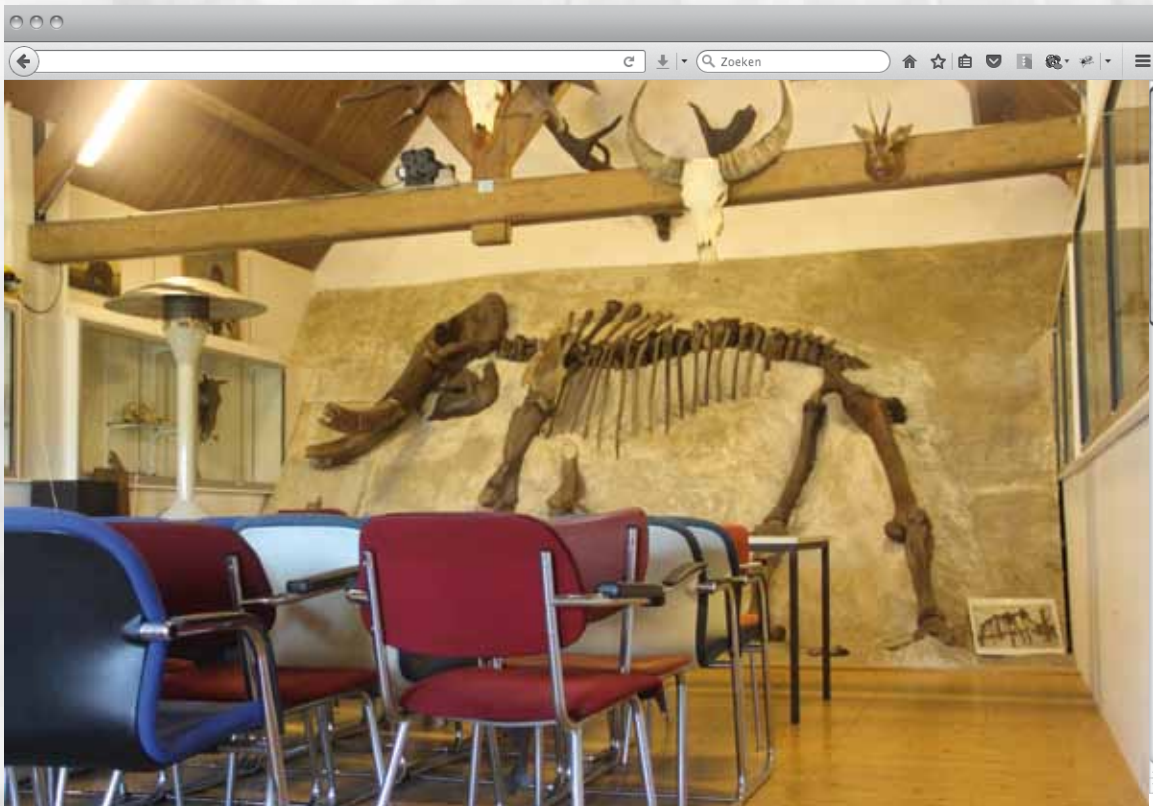
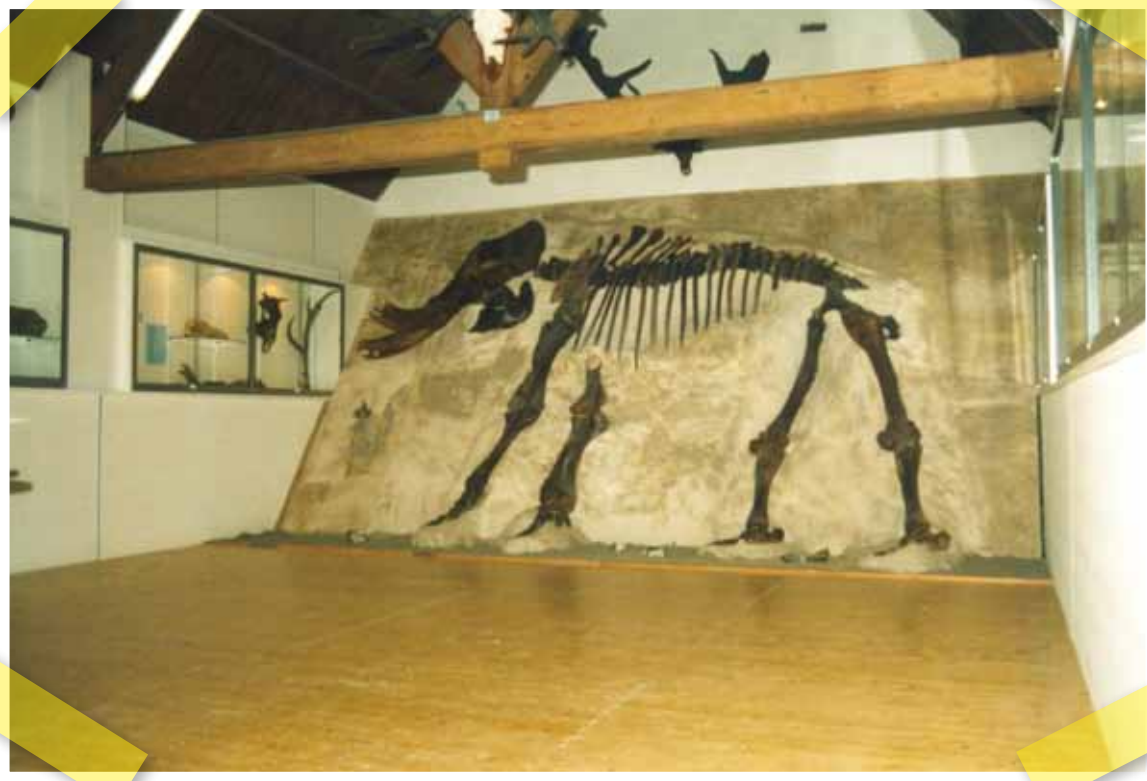

Foto boven: Jan de Rond
Foto onder: Wendy Stubbe

Museum Hertogsgemaal Verdiepingsvloer en trap

Toen:

Het archeologisch museum Hertogsgemaal wordt beheerd, onderhouden en geëxploiteerd door amateurarcheologen en vrijwillig(st)ers. Het museum is gevestigd in het oude gemaal in Gewande (bouwjaar 1940). Na renovatie van het pand en de realisering van een verdiepingsvloer in 1997, waaraan onder meer meewerkten Bouwgroep Moonen, de gemeente 's-Hertogenbosch en het Waterschap Aa en Maas, is de expositie van Keltische vondsten uit de Keltisch/Romeinse tempel van Empel uitgebreid.

In het museum worden een compleet skelet van een wolharige mammoet, de oudst bekende menselijke botten en de oudst bekende stenen werktuigen van Nederland tentoongesteld. Deze en andere objecten zijn allemaal gevonden in het stroomgebied van de Maas.

Nu:

De verdiepingsvloer, die met behulp van partners van Mooi zo Goed zo tot stand kwam, is van grote waarde voor het archeologisch museum Hertogsgemaal. Sinds de realisatie van de vloer is het mogelijk uiteenlopende groepen te ontvangen voor lezingen en tentoonstellingen over de vondsten, in de buurt van het museum ontdekt. Het museum ontvangt regelmatig schoolklassen of bedrijfsverenigingen uit de regio. Daarnaast is de locatie regelmatig in gebruik voor feestelijke gelegenheden.

Foto boven: Anje Kirsch
Foto onder: Bart Ermers

Eethuis d'n Mengelmoes Keuken en inrichting

Toen:

Eethuis 'd'n Mengelmoes' startte in 1998 in de Vughterstraat in 's-Hertogenbosch. Via Mooi zo Goed zo kreeg 'd'n Mengelmoes' een complete keuken en restaurantinventaris. De keuken is gekocht van een failliet bedrijf. Eerst is een optie op de keuken genomen waarna een organisatie werd gevonden die de koopsom voor wilde schieten. Het Juliana Welzijn Fonds bekostigde uiteindelijk de keuken. In het eethuis werken mensen vanuit een sociaal activeringstraject. Het eethuis biedt betaalbare en goede maaltijden voor mensen met een beperkt budget.

Nu:

Eethuis 'd'n Mengelmoes' bestaat anno 2016 niet meer. Het eethuis in de Vughterstraat is in 2008 gesloten. Het initiatief is in 2010 op een nieuwe locatie in de Hinthamersstraat door een nieuwe organisatie voortgezet onder de naam Het Warm Onthaal. Inmiddels is ook Het Warm Onthaal gestopt en staat het gebruikte pand in de Hinthamerstraat leeg.

Mooi zo Goed zo
SOCIAAL AANDEEL

MOOI ZO
GOED ZO
PARTNERS IN SOCIALE SPONSORING

Uitgereikt aan
Drukkerij BibloVanGerwen

Neemt deel aan Mooi zo Goed zo, Partners in Sociale Sponsoring.

Namens Mooi zo Goed zo

Mr. Dr. A.G.J.M. Rombouts
Voorzitter Comité van Aanbeveling

J.M.M. de Rond
Projectleider

's-Hertogenbosch, periode 2005 t/m 2007

biblovan.nl

Foto boven: Henk van Esch
Foto onder: Mooi zo Goed zo

Sociaal Aandeelhouders

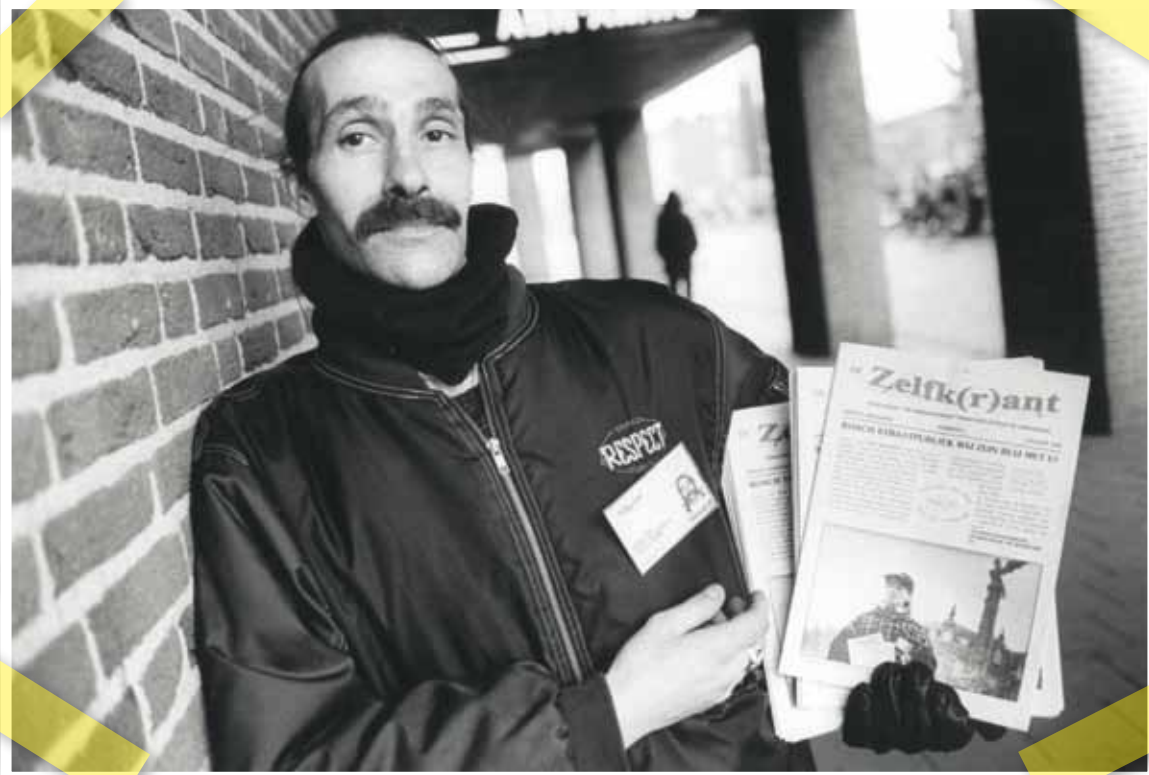
Toen:

Sinds 1999 maakt Mooi zo Goed zo gebruik van het zogeheten Sociaal Aandeelhouderschap. Het gaat hier om bedrijven en instellingen die voor een periode van drie jaar de kosten van Mooi zo Goed zo voor hun rekening nemen. FC Den Bosch was in 1999 de eerste Sociaal Aandeelhouder. Op de foto burgemeester Ton Rombouts en toenmalig directeur van FC Den Bosch, Paul van der Kraan.

Nu:

Sinds 1999 waren tachtig bedrijven en organisaties Sociaal Aandeelhouder van Mooi zo Goed zo. Een groot aantal bedrijven en organisaties was meerdere keren voor lange of korte tijd Sociaal Aandeelhouder, daaronder:

Woningstichting Kleine Meijerij, Dekkers van Gerwen BV, Gemeente 's-Hertogenbosch, Omron, ABN Amro, Bossche Omroep, Rabobank, Koning Willem 1 College, Brabanthallen, Bouwgroep Moonen, Hoedemakers, TE Connectivity Nederland, Huijbregts Notarissen, F. van Lanschot Bankiers, Weener XL, Heijmans Vastgoed, RSP makelaars, Maréchal Elektro, NV Bossche Investeringsmaatschappij, Aannemersbedrijf Gebroeders Van der Steen, Avans Hogeschool, BrabantWonen, KPMG Meijburg, Schadébo Den Bosch, FC Den Bosch, Van den Udenhout, LaSer Nederland, ING Bank.

Speciale editie - Volledig in kleur!

Zelfkrant

Jaargang 20 nr.1 JANUARI 2017
50% voor de verkoper - 50% voor het drukwerk

€ 1,50

Wie helpt Denise?
Trouwjurken te leen voor
mensen met weinig geld

Foto boven: Joep Lennarts
Foto onder: Arnold Reyneveld

Zelfkrant 's-Hertogenbosch Start

Toen:

Met behulp van Mooi zo Goed zo, het Juliana Welzijn Fonds en Stichting Lichtcentrum 's-Hertogenbosch kon de Zelfkrant in 1999 eigen apparatuur aanschaffen. Zo kon de organisatie een krant met een oplage van 10.000 exemplaren maken en uitgeven. Door verkoop van de Zelfkrant verdienen straatverkopers hun eigen geld en hebben ze een zinvolle activiteit. De straatverkopers zijn dak- of thuisloos of het zijn mensen die niet kunnen rondkomen van hun minimuminkomen.

Nu:

De Zelfkrant is inmiddels, samen met SOS Rommelmarkt en Stads-wandeling De Verscholen Stad, ondergebracht bij Stichting Spoor073. Doel van deze stichting is het bieden van dagbesteding en sociale activering aan mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Elke maand wordt een Zelfkrant gemaakt en uitgegeven door een enthousiaste redactie van vrijwilligers. Er wordt veel samengewerkt met andere stichtingen en organisaties in het sociale domein. 'In 2016 is de oplage van de Zelfkrant op jaarbasis ongeveer 90.000 exemplaren', aldus Ellen Pauel van de Stichting Spoor073.

Foto boven: Jan de Rond
Foto onder: Bart Ermers

Speeltuin 't Kwekkeltje

Speeltoestellen

Toen:

Door de inzet van vrijwilligers, sponsoren en de hulp van de gemeente 's-Hertogenbosch slaagde de organisatie van speeltuin 't Kwekkeltje in Rosmalen erin een bouwspeelplaats met waterspeeltoestellen te realiseren. Een en ander werd in drie maanden aangelegd. Bijna twintig sponsoren leverden hun bijdrage. De begroting omvatte meer dan 100.000 gulden. De speeltuin biedt veel speeltoestellen voor kleine en grote kinderen en is tussen 1 april en 1 november dagelijks geopend en gratis toegankelijk.

Nu:

Door de verschillende uitbreidingen kon de organisatie de speeltuin echt op de (regio)kaart zetten. 'We zijn van een speeltuin voor een dorp naar een regiospeeltuin gegaan', zegt een voldane Frank Ligthart van de Stichting Speeltuin Rosmalen. In 2010 is de waarde van de speeltuin door een bedrijf dat speeltuinen bouwt geschat op 1 miljoen euro.

Wekelijks maken 500 tot 600 kinderen gebruik van de speeltuin. Naast speeltoestellen zijn er picknicktafels, een speelvijver, boomhutten, een te reserveren paviljoen en vrij toegankelijke toiletten. In december 2016 hielpen medewerkers van Essent de vrijwilligers van de speeltuin deze winterklaar te maken. In 2018 gaat de speeltuin haar 25 jarig bestaan vieren.

Foto: Marc Bolsius

Welzijn Divers Keuken OKC Dubbel & Dwars

Het Ouder-Kind Centrum Dubbel & Dwars begon met haar activiteiten in het Buurthuis Boschveld aan de Marconistraat in 's-Hertogenbosch. Onder het motto 'Niet mopperen maar doen' nam een tiental vrouwen uit Boschveld het initiatief om diverse activiteiten in de wijk te organiseren. Met hulp van Mooi zo Goed zo en een financiële impuls van Van Lanschot Bankiers NV kreeg het Ouder-Kind Centrum zelfstandige huisvesting, keukenapparatuur, materiaal voor kinderopvang, inrichting en meubilair.

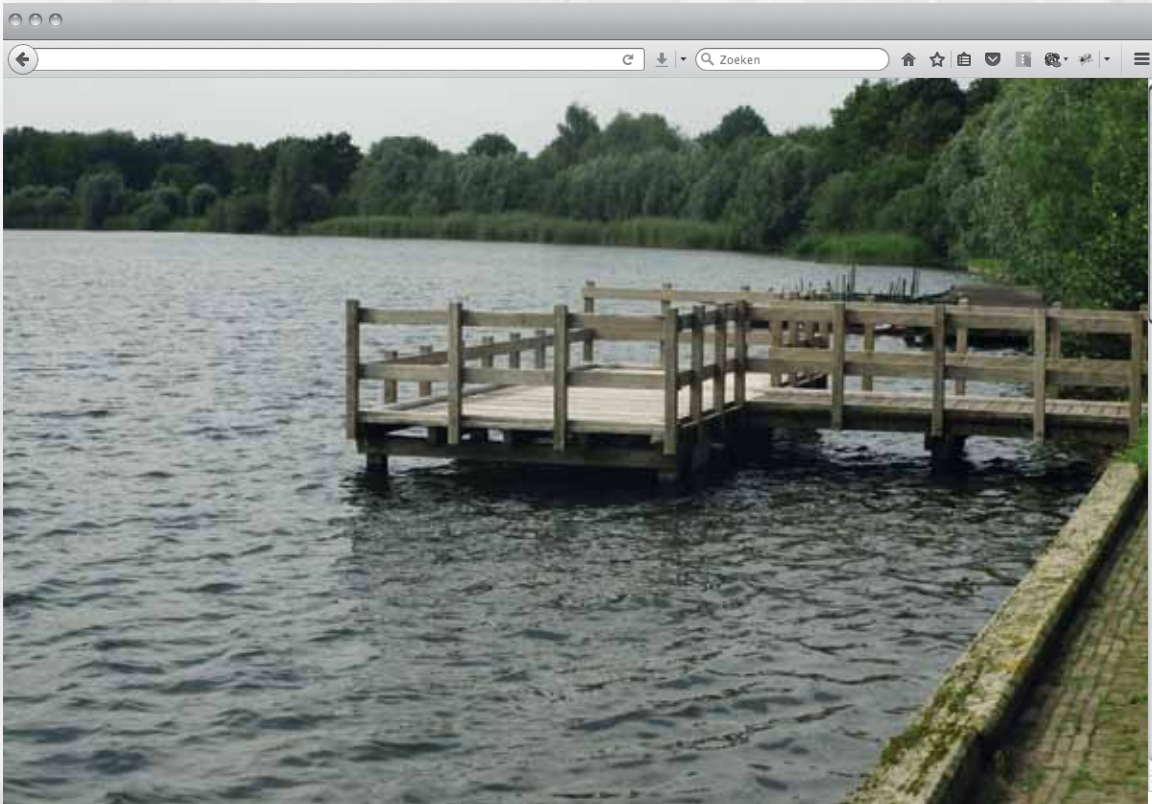

Foto boven: Cees Melis
Foto onder: Bart Ermers

HSV Ons Genoegen **Vissteiger voor minder** **validen**

Toen:

In 2001 ging een al jaren bestaande wens van Hengelsportvereniging Ons Genoegen in vervulling. Met de hulp van de Rabobank 's-Hertogenbosch en Omstreken, Omron, het Brabants Dagblad en de gemeente 's-Hertogenbosch kregen minder valide vissers en kinderen de beschikking over een toegankelijke, veilige en ook mooie vissteiger aan hun plekkie aan de noordkant van de Noorderplas.

Nu:

Anno 2016 wordt de vissteiger nog steeds naar volle tevredenheid gebruikt door Hengelsportvereniging Ons Genoegen.

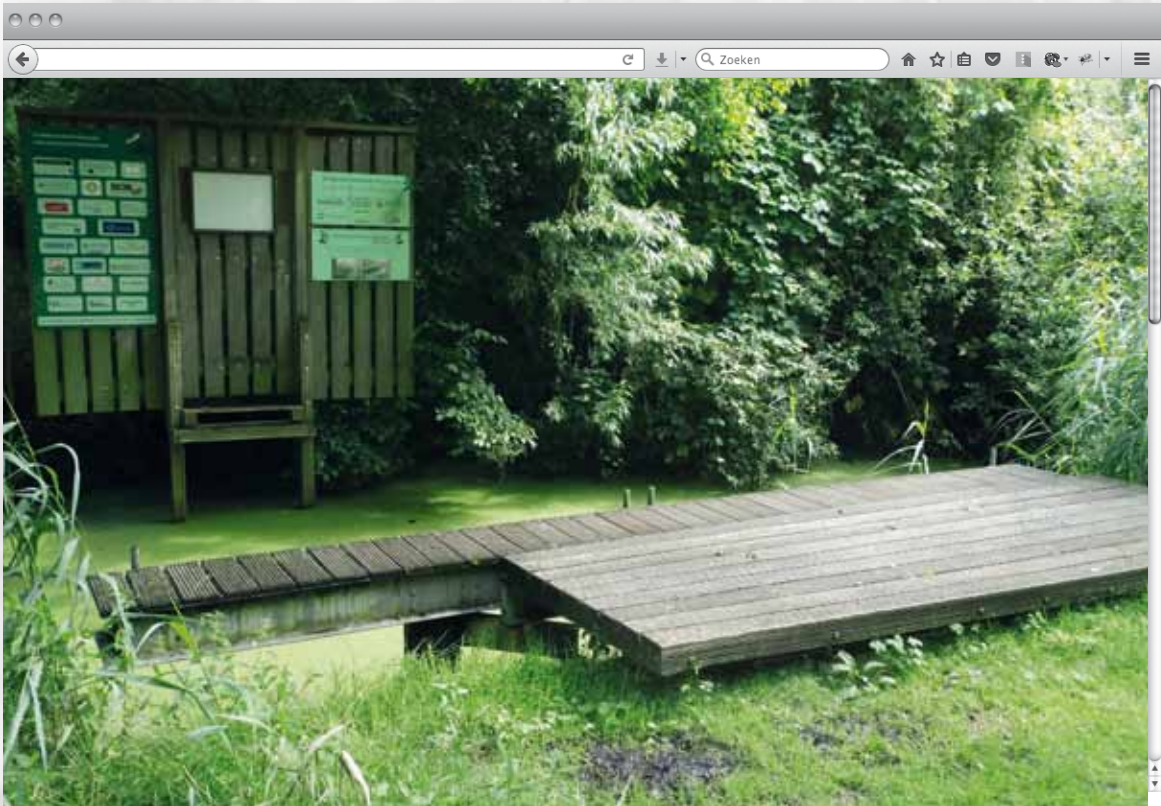

Foto boven: Joep Lennarts
Foto onder: Bart Ermers

Eendenkooi Maaspoort

Toegangsbruggen

Eendenkooi

Toen:

Medio 2000 startte een groep inwoners van 's-Hertogenbosch met het in ere herstellen van de voormalige Empelse eendenkooi, die in 1672 is aangelegd. Op die manier blijven cultuurhistorische aspecten van deze kooi en omgeving bewaard. Vrijwilligers verzorgen er rondleidingen. In 2002 legde bouwbedrijf Van den Bouwhuijsen, na bemiddeling van Mooi zo Goed zo twee draaibruggen aan. Zo is de eendenkooi voor publiek en vrijwilligers toegankelijk.

Nu:

De draaibare toegangsbruggen dragen bij aan het in stand houden van een natuur- en cultuurhistorisch monument midden in een stads-wijk in 's-Hertogenbosch. Een paar keer per jaar wordt de eendenkooi met behulp van vrijwilligers opengesteld voor het publiek en worden er excursies, voor bijvoorbeeld scholen, georganiseerd.

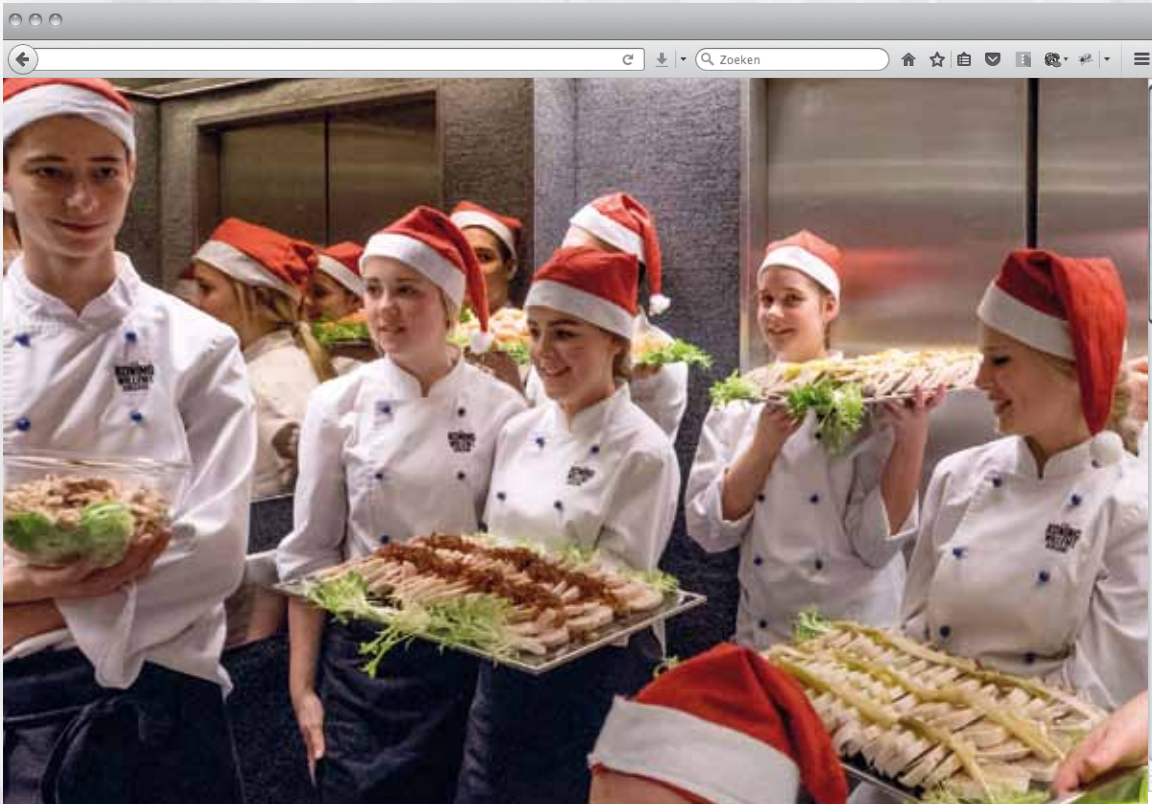

Foto boven: Gerard Monté
Foto onder: Marc Bolsius

Vincentiusvereniging 's-Hertogenbosch

Kerstproeverij Theater aan de Parade

Toen:

De Vincentiusvereniging 's-Hertogenbosch organiseert elk jaar de Kerstproeverij, een groots culinair en cultureel evenement voor 600 tot 700 minder draagkrachtige mensen in het Theater aan de Parade. Het evenement is in 2003 mogelijk gemaakt met behulp van vele maatschappelijke organisaties, bedrijven en Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch. Het feestelijke programma bestond uit optredens en een buffet. Na afloop ontvingen de gasten een tas met boodschappen en enveloppe met geld.

Nu:

Nog steeds vindt ieder jaar de Kerstproeverij plaats in het Theater aan de Parade. Vincentiusvereniging 's-Hertogenbosch is de dragende partij met behulp van veel vrijwilligers, sponsors en fondsen. In 2016 ontvingen 800 minder daadkrachtige mensen in 's-Hertogenbosch een uitnodiging op naam voor de Kerstproeverij. Burgemeester Ton Rombouts is ambassadeur van de Kerstproeverij.

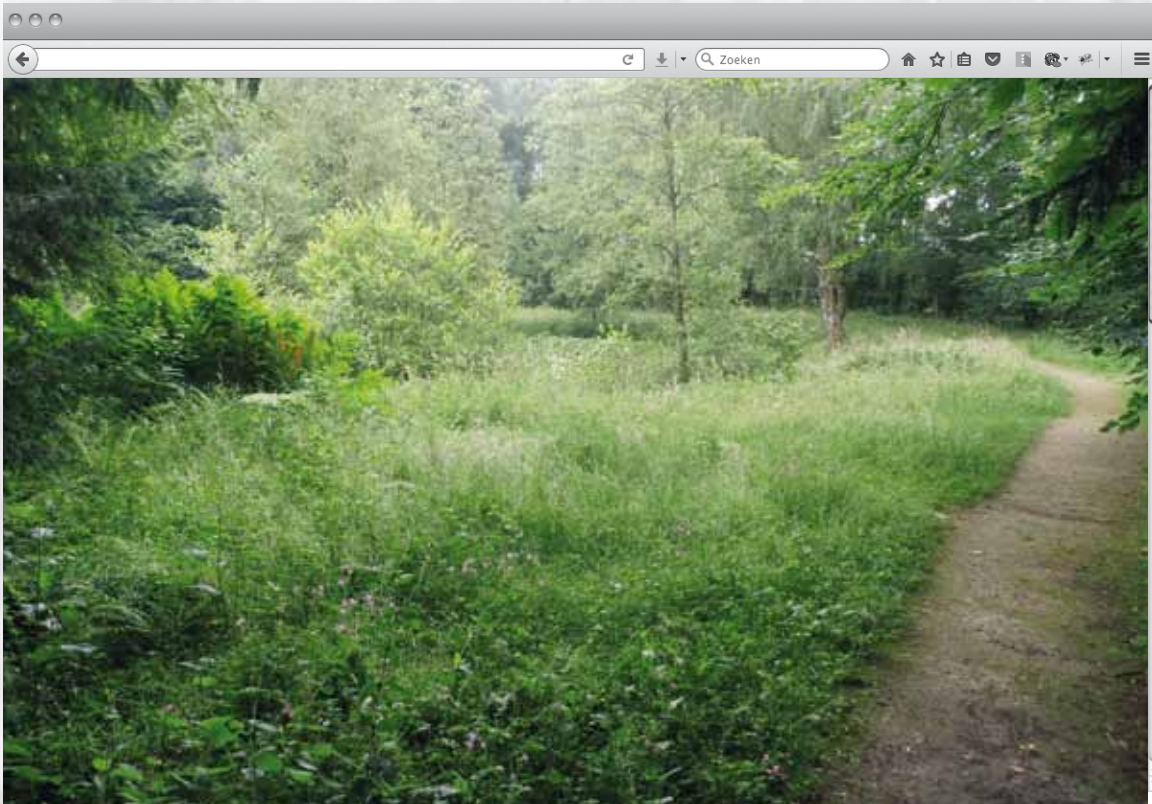

Foto boven: Jan de Rond
Foto onder: Bart Ermers

Heempark

's-Hertogenbosch Zuid

Toen:

Heempark 's-Hertogenbosch bestaat sinds 1960. Het twee hectare grote park grenst aan het Bossche Broek en ligt als een schiereiland in de Zuiderplas. In het Heempark staan zeldzame planten. Ze geven een overzicht van enkele voor de provincie Noord-Brabant karakteristieke plantensoorten. Als je geluk hebt zie je er de ijsvogel vissen. Door constante verwijdering van maaisel en gevallen blad verschaalt de grond en krijgen de gebloemde zeldzame planten ruim baan. In 2004 maakten partners van Mooi zo Goed zo groot onderhoud mogelijk.

Nu:

Het Heempark is dagelijks toegankelijk voor bezoekers. Via het informatiebord worden bezoekers op de hoogte gehouden van activiteiten en werkzaamheden in het park. Partners van Mooi zo Goed plaatsten een container waarin de materialen bewaard worden.

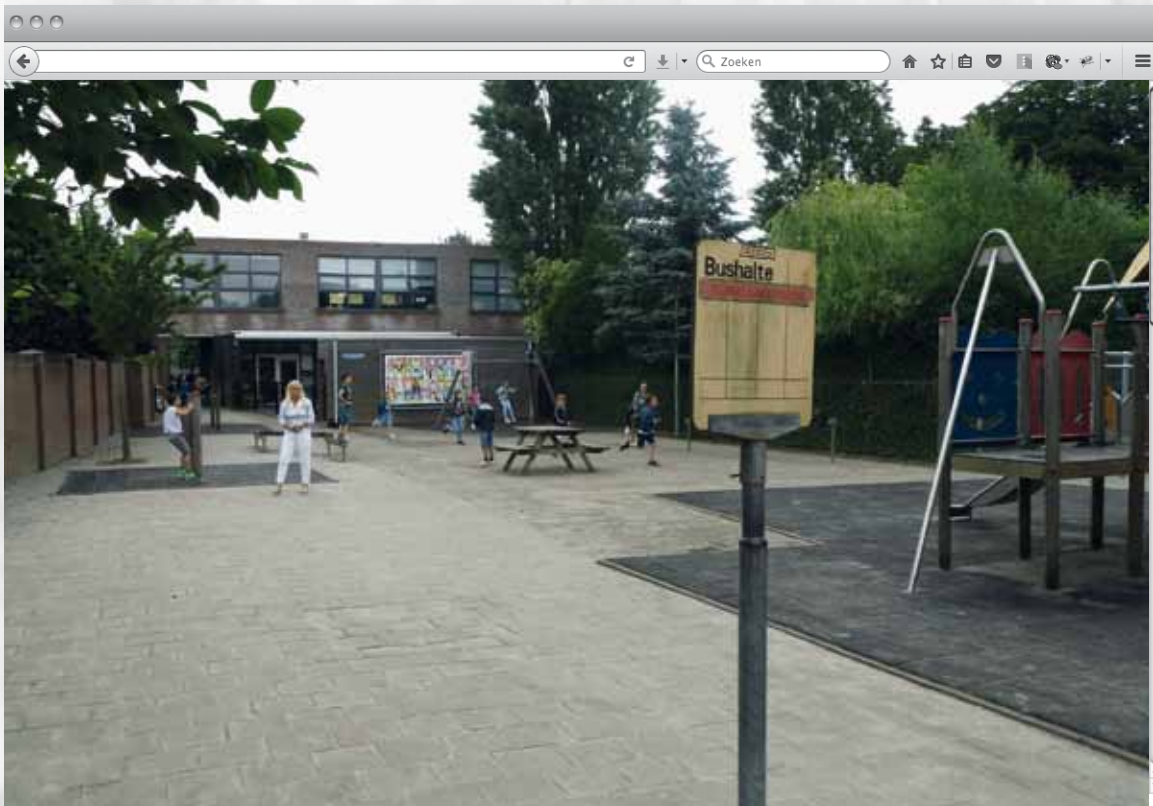

Foto boven: Joep Lennarts
Foto onder: Bart Ermers

Oudervereniging BS Kempenaars Inrichting speelplaats

Toen:

Na de verbouwing van Basisschool Kempenaars ontstond een kaal en somber schoolplein. De oudervereniging wilde het schoolplein graag wat aankleden en nam in 2004 contact op met Mooi zo Goed zo. Het bestuur van de oudervereniging wilde een paar toestellen verzetten en één vervangen. Met behulp van de firma Speelwijzer kwam een geheel nieuw en groots plan tot stand. Het schoolplein werd speelparadijs.

Met het speelproject op het schoolplein van de basisschool levert de Oudervereniging BS Kempenaars een bijdrage aan de speelvoorzieningen in Engelen.

Nu:

Anno 2016 wordt de speelplaats gebruikt door de kinderen van het kindcentrum.

Foto boven: Nico Hendriks
Foto onder: Nico Hendriks

Operettevereniging Rosmalen Productie voorstellingen Gondeliers

Toen:

'De Gondeliers' was de derde productie van Operettevereniging Rosmalen. Voor de productie was een speciale bezetting nodig voor de orkest- en zangpartij. Mooi zo Goed zo stelde, samen met het bestuur van Operettevereniging Rosmalen, een presentatie- en wervingsplan op. Op basis hiervan vond een wervingscampagne voor sponsors plaats.

Aan de productie van 'De Gondeliers' in 2005 droegen dertien bedrijven bij, daaronder Rabobank 's-Hertogenbosch en Omstreken, Uitgeversmaatschappij De Bossche Omroep De Waalwijker B.V. en Witoma Caravan B.V.

Nu:

De sponsorcampagne en productie van 'De Gondeliers' groeiden uit tot traditie. Bij volgende producties in 2008, 2010 en 2012 liep de vereniging door een vooropgezette campagne geen al te groot financieel risico meer. De laatste productie 'Die Lustige Witwe' kon in 2014 succesvol worden afgerond. In 2017 staat de productie 'Eine Nacht in Venedig' op het programma.

Foto boven: Stadsblad
Foto onder: Avans Hogeschool

Voedselbank 's-Hertogenbosch en Omstreken

Toen:

Met behulp van Mooi zo Goed zo en haar partners kon de Voedselbank 's-Hertogenbosch en omstreken in 2006 een vrachtwagen met laadklep aanschaffen. Zo kon de Voedselbank haar eerste materialen voor de voedselpakketten vervoeren en verzamelen en haar eerste klanten van voldoende eten voorzien.

Nu:

Wekelijks wordt er tien tot vijftien ton voedsel vervoerd naar het distributiecentrum en de verschillende uitgiftepunten in 's-Hertogenbosch, Vught, Vlijmen en Drunen. Om 500 gezinnen per week van maaltijden te kunnen voorzien heeft de Voedselbank vrachtwagens nodig die aan strenge eisen op het gebied van voedseltransport voldoen. 'Zonder de vrachtwagen zouden we ons werk niet kunnen doen', zegt Frans Koeman van de Voedselbank 's-Hertogenbosch en omstreken.

Foto boven: Marc Bolsius
Foto onder: Sandra Peerenboom

Vrijwillige Thuishulp Divers Klusdag

Toen:

Op vrijdag 15 september 2006 voerde aannemersbedrijf P. Hoedemakers en Zn. BV, samen met Vrijwillige Thuishulp Divers en Mooi zo Goed zo, op meer dan honderd adressen diverse klussen uit. Daar deden 125 medewerkers, vutters en gepensioneerden van Hoedemakers aan mee. Zo vierde dit bouwbedrijf haar 75-jarig jubileum. Het personeel verraste de directie met poloshirts in de kleuren van het bedrijf.

Nu:

In september 2016 organiseerde Hoedemakers Bouw BV opnieuw een klussendag. Nu gebeurde dat in samenwerking met woningcorporatie Kleine Meierij. De circa honderd medewerkers van Hoedemakers en Kleine Meierij gingen de vrijdag voor Burendag aan de slag met de groenvoorzieningen rondom de woningen in verschillende wijken en buurten. Aanleiding voor deze tweede dag was het gebleken grote enthousiasme en goede gevoel van de medewerkers van Hoedemakers over de klussendag in 2006.

Foto boven: Hans Morren
Foto onder: Veur Mekaor

Veur Mekaor

Overdekte tribune

Oeteldonkse optocht

Op Carnavalsmaandag maken vijftig tot zestig ouderen en gehandicapten in een rolstoel de Carnavalsoptocht mee vanaf een overdekte en verwarmde tribune op de Parade. De tribune is een initiatief van de stichting Veur Mekaor.

De gemeente 's-Hertogenbosch en Mooi zo Goed zo werkten mee. De gemeente leverde in versneld tempo de benodigde vergunningen. Mooi zo Goed hielp Veur Mekaor aan drie hoofdsponsors: Drukkerij Biblo van Gerwen, Autobedrijf Van den Udenhout en Rabobank 's-Hertogenbosch en Omstreken. Deze bedrijven waren direct bereid de kosten van de tribune te dragen. De Stichting Oetelconcert leverde ook een flink bedrag voor de tribune.

Nu:

De tribune keert elk jaar terug. Aanmelden voor een plaatsje op de tribune kan via de website van Veur Mekaor. De zitplaatsen zijn meestal binnen twee dagen bezet. Het leeft dus enorm en elk jaar worden er attributen (dekentjes, hapjes en drankjes) beschikbaar gesteld. Peer van den Muggenheuvel, de prins en de optocht maken elk jaar hun opwachting voor de toeschouwers op de tribune.

Foto boven: Jan de Rond
Foto onder: Ben Nienhuis

Zeeverkennergroep **Sint Joris Roeien en zeilen** **tijdens 'Onbeperkt te water'**

Toen:

In oktober 2010 organiseerde de Zeeverkennergroep Sint Joris voor het eerst een succesvolle zeilmiddag voor kinderen en jongeren met een beperking en hun ouders/verzorgers. De roei- en zeildagen 'Onbeperkt te water' werden georganiseerd voor en in samenwerking met Stichting Bijzonder Gewoon, De La Salle, Herlaarhof en Maatschappelijke Opvang. De Zeeverkennergroep Sint Joris werkt hierbij samen met Mooi zo Goed zo, Bladt Charity, Stichting Tilmanshof en de Vincentiusvereniging 's-Hertogenbosch.

Nu:

Twee keer per jaar, in de lente en in de herfst, zeilen de Zeeverkennergroep Sint Joris met jongeren en kinderen met een beperking. Daar zijn ook kinderen in een achterstandssituatie bij. Mooi zo Goed zo draagt bij door de sponsoring te regelen en het verhaal te vertellen. Veel kinderen komen graag terug. Kinderen voor wie het dagelijkse leven soms lastig is, krijgen een leuke zeilervaring. Daarnaast creëert het een positieve houding bij de zeeverkennergroep.

Foto boven: Farzad Rafii
Foto onder: Michael Bögels

Pastoraal Uitzendbureau

Stadswandeling

De Verscholen Stad

Toen:

De Verscholen Stad is een wandeling door de binnenstad van 's-Hertogenbosch langs plekken waar dak- en thuislozen doorgaans hun dagen en nachten doorbrengen. De gidsen van de stadswandeling De Verscholen Stad zijn voormalig dak- en thuislozen. Ze vertellen uit eigen ervaring.

De stadswandeling is in 2011 ontwikkeld door Mooi zo Goed zo en Rotary 's-Hertogenbosch West in samenwerking met het Pastoraal Uitzendbureau en SOS Rommelmarkt. De opbrengsten van de stadswandelingen zijn bestemd voor projecten voor dak- en thuislozen en dienen als inkomstenbron voor de gidsen zelf.

Nu:

Stadswandeling De Verscholen Stad is inmiddels een vast element in het 'wandelaanbod' van de stad. De gidsen zijn getraind om in ongeveer twee uur bezoekers mee te nemen op een wandeling door de binnenstad. Ze laten 's-Hertogenbosch zien zoals je het normaal niet te zien krijgt. Meer dan 3.300 mensen hebben ondertussen deelgenomen aan de stadswandeling.

Foto boven: Jan de Rond
Foto onder: Seniorenbus

Seniorenbus 's-Hertogenbosch

Toen:

In het najaar van 2012 is de Stichting Seniorenbus 's-Hertogenbosch opgericht. Begin 2013 was met behulp van Mooi zo Goed zo en vele sponsors voldoende geld ingezameld om een eerste bus te kunnen kopen. Op 4 maart 2013, 6 maanden na de geboorte van het idee, ging de Seniorenbus rijden. De bus biedt begeleid vervoer van deur naar deur, van maandag tot en met vrijdag, voor mensen van 65 jaar en ouder.

Nu:

In 2015 heeft de Stichting Seniorenbus 's-Hertogenbosch drie bussen. Daar werd al ruim 96.000 kilometer mee gereden. Ongeveer 500 mensen van 65 jaar en ouder rijden, met dank aan sponsors en vrijwilligers, voor 5 euro per maand mee met de Seniorenbus.

Een ritje binnen de gemeentegrenzen van 's-Hertogenbosch kost 50 cent. Sinds 2015 sponsort Würth Nederland B.V. de Seniorenbus voor drie jaar. In 2016 nam de Stichting Seniorenbus 's-Hertogenbosch de vierde bus in gebruik. In 2017 volgt naar verwachting de vijfde bus.

Foto boven: Michael Bögels
Foto onder: Michael Bögels

Vrijwilligersnetwerk Galant

VrijwilligersAcademie

Toen:

De VrijwilligersAcademie is een bijzondere vorm van samenwerking tussen beroepskrachten, vrijwilligers, docenten en studenten. In tijden van bezuinigingen en transitie komt er meer en meer terecht op de schouders van vrijwilligers. Ze zijn een onmisbare schakel in de sectoren zorg & welzijn. Organisaties zijn zich hier terdege van bewust en willen hun vrijwilligers scholing aanbieden. Dit is niet altijd mogelijk. Voor met name kleine organisaties levert dit problemen op. Daarom de VrijwilligersAcademie, een scholings- en trainingsinitiatief. Aan de Vrijwilligersacademie werkten mee: Avans Hogeschool, Brabant Wonen, Cello, Dela Goede Doelen Fonds, Welzijn Divers, Fonds Sluyterman Van Loo, gemeente 's-Hertogenbosch, Kleine Meierij, Mee Den Bosch, Mooi zo Goed zo, Oranje Fonds, Reinier van Arkel, Sociaal Fonds Den Bosch, Stichting Dynamis, Van Neynselgroep, Vivent, Galant en Zayaz.

Nu:

In 's-Hertogenbosch en omgeving zijn er ruim 40.000 vrijwilligers. De trainingen van de VrijwilligersAcademie waren in eerste instantie specifiek bestemd voor de sector zorg & welzijn. Inmiddels heeft dit zich uitgebreid met trainingen voor vrijwilligers in de sectoren buurtwerk, sport, cultuur en natuur. Per jaar nemen ongeveer 800 vrijwilligers deel aan de trainingen. In 2016 start de organisatie met 'Vrijwilligers-Academie On Tour'. Dat betekent: iedere week twee á drie lezingen, workshops, trainingen en een creatief en cultureel aanbod voor vrijwilligers: wandelingen, rondleiding in musea, bijwonen van try-outs van voorstellingen, bedoeld als waardering voor de vrijwilligers.

Foto boven: Jan de Rond
Foto onder: Jennifer Veenstra

Wandelclub Wij Willen Wandelen Stappentellers

Toen:

Met behulp van Mooi zo Goed zo en Omron Europe kregen alle deelnemers van wandelclub 'Wij Willen Wandelen' in 2014 een stappenteller. De club bestaat uit mensen met een verstandelijke beperking. Elke woensdagavond maken de deelnemers met elkaar een flinke wandeltocht in en om 's-Hertogenbosch. Met de stappentellers kunnen de deelnemers bijhouden hoeveel stappen zij per wandeling zetten en is onderling vergelijken mogelijk.

Nu:

Wandelclub 'Wij Willen Wandelen' maakt nog steeds iedere woensdagavond met veel plezier gebruik van de stappentellers die in 2014 van Omron Europe zijn verkregen. De wandelaars vergelijken na elke wandeling het aantal stappen dat ze hebben gezet met elkaar en houden onderling scores bij.

Foto boven: Ben Nienhuis
Foto onder: Jan de Rond

Bossche Stadssmederij Opis **Gereedschap + machines**

Toen:

De Stadssmederij is een initiatief van Stichting Opis. Het is een nieuwe manier om jongeren een tweede kans op een goede toekomst te bieden. Naast het vervaardigen van opdrachten voor derden wil Opis in de smederij ook workshops geven waar cliënten hun vaardigheden gaan overbrengen aan anderen. Dit geeft een boost aan hun ontwikkeling, communicatieve vaardigheden, zelfvertrouwen en trots.

Als jongeren het vak verstaan, zullen zij zeker zijn van een plek in het reguliere arbeidsproces en daarmee van een betere toekomst. In september 2015 is de Bossche Stadssmederij Opis geopend.

Dat was mogelijk door de hulp van sponsors en fondsen zoals BIM, Kuiken, Kunstsmid Juul Baltussen, Mooi zo Goed zo, Rabobank 's-Hertogenbosch en Omstreken, Stichting Dynamis, Stichting Gereformeerd Frans van Uden-huis, Stichting Tilmanshof, Van Dinther Materieelservice en de Vincentiusvereniging 's-Hertogenbosch.

Nu:

De ondersteuning van Mooi zo Goed zo droeg bij aan een snelle groei van de stadssmederij. Jongeren leerden vaardigheden waarmee ze workshops verzorgden aan het publiek. Inwoners van 's-Hertogenbosch werkten tijdens de workshops met de jongeren mee aan het BoschBeest. Zo kwamen ze in aanraking met een oud ambacht. Inmiddels bezochten zo'n 350 mensen de workshops. Daarnaast maken de jongeren – vaak met een achterstand op de arbeidsmarkt - opdrachten voor derden. Het BoschBeest is op 11 december 2016 feestelijk onthuld tijdens de afsluiting van het Jheronimus Bosch 500 jaar.

Foto boven: Lidy van Maanen
Foto onder: Lidy van Maanen

Samen Leven is Samen Delen De Bekkerij Het Anker

Toen:

In 2016 is de ontmoetingsruimte 'de Bekkerij het Anker' in gebruik genomen. Wekelijks komt een groep ouderen uit Empel in deze ontmoetingsruimte bij elkaar. De ouderen leggen een puzzel, haken en breien, lunchen samen en schenken aandacht aan elkaar.

De stichting 'Samen Leven is Samen Delen' is in 2000 opgericht om mensen die dat nodig hebben vervoer en een zinvolle dagbesteding te bieden. De wens van de stichting voor een ontmoetingsruimte voor kwetsbare ouderen ging door de steun van het Oranjefonds, Stichting Dynamis, Stichting Tilmanshof, vrijwilligers en Mooi zo Goed zo, in vervulling.

Nu:

De ontmoetingsruimte 'de Bekkerij het Anker' is nu een jaar in gebruik. Inmiddels zijn er vanuit de stichting 'Samen Leven is Samen Delen' plannen om twee keer in de week een ontmoeting te organiseren. De ontmoetingsochtend voorziet in een behoefte voor een toenemende groep kwetsbare ouderen. 'Er zijn plannen om een soortgelijk project te starten in Orthen', aldus Jos Gruijters van de Stichting Samen Leven is Samen Delen.

Gerrit Jan Meussen

Gemeente

's-Hertogenbosch

Werkzaam bij de afdeling Realisatie en Beheer buro wijkbeheer en vooral gericht op het onderhoud van de Openbare Ruimte.

Vanuit deze afdeling is de gemeente Sociaal Aandeelhouder van Mooi zo Goed zo 's-Hertogenbosch. Gerrit Jan Meussen is niet zozeer uitvoerend betrokken bij Mooi zo Goed zo maar vooral in contacten, toeleveringen, doorverwijzingen en meedenken met Jan de Rond over opties en mogelijkheden.

'Jan de Rond zal nooit iets vragen wat niet in mijn straatje ligt. Jan weet hoe hij zijn netwerk moet benaderen en wie hij wat moet vragen. Hij vraagt vooral ondersteuning in natura. Jan weet het bedrijfsleven op hun maatschappelijk geweten aan te spreken. Je hebt het over Jan en niet over Mooi zo Goed zo, dat zegt eigenlijk al genoeg'.

Betrokken organisaties

Belangenbehartiging

Antilliaanse/Arubaanse Vereniging
"Nos Baranka"
BBV Beter Wonen, SSW-flats
Bestuur Bewonersver. Clara Klooster
Bewonerscommissie 't Groote Hart
HBV SSW/SWH (Zayaz)
Huurdersraad Brabant Wonen
Huurdersvereniging KLM flats
Huurdersvereniging Nederveenflat
HV de Klokhoek
PAUW - Platform Arbeidsgehandicapten
Seniorenraad 's-Hertogenbosch
Stichting Marokkaanse Jongeren
's-Hertogenbosch (SMJH)
Stichting Zelfhulp 's-Hertogenbosch
Turkse Culturele en Sociale Vereniging
's-Hertogenbosch
Turkse Jongeren Vereniging Diyalog
Vrouwen Advies Commissie
Wooncomité Zrs. Van Orthenpoort e.o.

Buurt- en wijkwerk

Beheersver. Parkeerhof Vlinderlaan en
Hageheldstraat
Bewonerscomité Buys Ballotweg
Bewonerscomité Händelstraat
Bewonerscommissie Het Spinnewiel
Buurtcomité Abdijenlaan
Buurtcomité Brabanthoeven
Buurtcomité de Reit
Buurtouders Barten
Buurttafel Graafsewijk Noord
Comité de Dully (Orthenpoort)
Jeugd- en Jongerenwerk De Schuilplaats
Speeltuin 't Kwekkeltje
Speluitleen/fietsenstalling De Hobbel
Stichting Buurt-Accommodaties Boschveld

Stichting Buurthuis de Zuiderster
Stichting Contour de Twern
Stichting Jeugd- en Vormingsactiviteiten (SJV)
Stichting Jeugdbelangen Hintham Projects
Stichting Jeugdwerk Maaspoort
Stichting Jeugdwerk Maaspoort - TiJoPo
Stichting Orthen Links
Stichting S.C.C. de Schans
Stichting Speelstraten
Stichting Trefpunt "de Slinger"
Stichting Wijkbelangen Maliskamp
Stichting Wijkcentrum De Oosthoek
Stichting Wijkraad Sparrenburg
Stichting Wijkraad 't Ven
Stichting Wijkraad West
Vereniging De Zuidersterren
Welzijn Divers
Werkgroep "Tuin der Lusten"
Werkgroep Graafsewijk Noord
Werkwinkel West CoperNikkel
Wijk Werk Winkel West
Wijkkrant Muntel / Vliert / Orthenpoort
Wijkkrant 's-Hertogenbosch Oost
Wijkwerkplaats Oost

Gehandicapten-/Gezondheidszorg

Bijzonder Gewoon
Bossche Reddingsbrigade - BRB
Cello
Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg
GGZ Oost Brabant
Hartstichting, afdeling 's-Hertogenbosch/
Engelen/Bokhoven
Huifbed de Meerij
Jeroen Bosch Ziekenhuis
Jeugdzorg De La Salle
MEE regio 's-Hertogenbosch
Nederlandse Rode Kruis,

afd. 's-Hertogenbosch
Onder de Groene Pannen
Reinier van Arkel Groep
Scootmobielclub
Stadsboerderij Eyghentijds
Stichting Belevingstuinen
Stichting Hof van Eden
Stichting Ismes
Stichting sociale sponsoring Herven Plus
Stichting SWZ, Activiteitencentrum Duinendaal
Son
Stichting Vicki Brown
Stichting Vrienden de Oosterhof
Van Neynselgroep
Vergadercentrum & Lunch- en Dinercafé
In de Roos
Verzorgingshuis Park Zuiderschans
Vivent
Woonzorgcentrum De Annenborch

Internationale hulp/solidariteit

SOS Rommelmarkt
Stichting OpenLeerCentrum voor Asielzoekers
en Vluchtelingen
Stichting Vluchtelingenwerk 's-Hertogenbosch
Stichting VreemdelingenZorg
's-Hertogenbosch

Kerk/levensbeschouwing

Marokkaans Islamitische Vereniging
Stichting De Groene Herberg
Stichting Missionair Diaconaal Buurtwerk

Kunst/cultuur

Academie voor beeldvorming
Filharmonisch Orkest 's-Hertogenbosch
Gilde St. Catharina-St. Joris
Heemkundekring Rosmalen
M.C.C. Orkest
Operette Rosmalen
Orgidee
Sociaal-Cultureel Centrum de Biechten
Stichting "Veur Mekaor"
Stichting 2-Stage Jeugdmusical
Stichting Circus Bon Bourgon
Stichting City Change Centre
Stichting Implá
Stichting Jeroen Bosch Dweilfestijn

Stichting Jheronimus Bosch 500
Stichting Kolibrie
Stichting Koningsdag Den Bosch
Stichting Museum Hertogsgemaal
Stichting Museum Slager
Stichting Nieuwe Helden
Stichting Ontert Goed
Stichting Onze Verhalen i.o.
Stichting Stedelijk Overleg Kunstenaars
(STOK)
Stichting Teleros / Boschtion Media
Stille Helden
The Talent Factory

Maatschappelijke/sociale doelen

Alleengaanden Vinkel
ANGO, afd. 's-Hertogenbosch
Basta !
Bondgenoten Sociale Activering (BOSA)
Coach2Change
Dagbesteding De Stijl
De Stroom
Dress for Succes
Galant, Vrijwilligersnetwerk 's-Hertogenbosch
Gefeliciflapstaatbox
Halvedagopvang 't Kruiemeltje
Het Warm Onthaal
Humanitas Computerhuis
Jongerencentrum De Poort
Kledingbank 's-Hertogenbosch en omgeving
Lokaal Expertisecentrum Vreemdelingen
(LEV)
Mooi zo Goed zo, Partners in Sociale
Sponsoring
Netwerk tegen armoede
Oosterpoort Jeugdhulpverlening
Scouting Hintham (St-Christoffelgroep)
Stadswandeling De Verscholen Stad
Stichting Aanzet
Stichting Actieve Senioren 's-Hertogenbosch
Stichting BrabantZorg
Stichting De Locatie
Stichting De Noodkreet
Stichting de Zebra
Stichting de Zelfkrant 's-Hertogenbosch eo
Stichting Door en Voor
Stichting Dream Foundation
Stichting Dream4kids

Stichting Eethuis 'd'n Mengelmoes'
 Stichting Exodus
 Stichting Gratis Shoppen Den Bosch
 Stichting Hart van de Stad
 Stichting het Inloopschip
 Stichting Jong Actief
 Stichting Lava-Team Drunen
 Stichting Maatschappelijke Opvang
 Stichting Mijn Stad Mijn Toekomst
 Stichting Opis
 Stichting Pastoraal Uitzendbureau
 Stichting Raket
 Stichting Ruggesteun
 Stichting Samen Leven is Samen Delen
 Stichting Scouting 's-Hertogenbosch Noord
 Stichting Seniorenbus 's-Hertogenbosch
 Stichting Spoor073
 Stichting Theelicht
 Stichting 'Vanuit 't hart'
 Stichting Visible Results
 Stichting Voedselbank 's-Hertogenbosch
 Stichting Voor elkaar aan de slag
 Stichting Werkcarrousel
 Thuis aan Tafel
 Van Harte Resto
 Vereniging Arbeidsongeschikten Rosmalen (VAR)
 Vereniging Rosmalense en Bossche Kinderboerderijen, -parken en -weiden
 Vincentiusvereniging 's-Hertogenbosch
 Zeeverkennergroep Sint Joris

Milieu/natuurbehoud/dieren

Bezoekerscentrum Oisterwijk
 (natuurmonumenten)
 Bijenhoudersvereniging St. Ambrosius -
 's-Hertogenbosch
 Buurttuin Bietje bij bietje
 De Boschveldtuin
 Heempark 's-Hertogenbosch
 IVN Vogel- en Natuurwacht 's-Bosch eo
 Kinderboerderij 't Veldje
 Staatsbosbeheer De Meierij
 Stichting Beestenboel
 Stichting Bossche Eetbare Stad
 Stichting Buiten Bewust Zijn
 Stichting De Bossche Hoeve
 Stichting Dierenambulance 's-Hertogenbosch

Stichting Dierenpark Maliskamp
 Stichting Dierenpark 't Wikkie
 Stichting Dierentehuis 's-Hertogenbosch eo
 Stichting Dierenwei Geitenbrij
 Stichting Dierenweide "Ons Buiten"
 Stichting Eendenkooi Maaspoort
 Stichting Imkerij stad en streek
 Stichting Knaagdierenopvang
 's-Hertogenbosch
 Stichting Lokale Agenda 21
 Stichting Oosterhoeve
 Stichting Rompert Dierenpark
 Transformers
 Voedseltuin Villanueva

Onderwijs/onderzoek

Brede Bossche Scholen
 Brede Bossche School Hambaken
 Helicon Opleidingen (Groenschool)
 HUB
 Kindcentrum Klimop
 Oudervereniging Basisschool de Troubadour
 Oudervereniging Basisschool 't Schrijverke
 Oudervereniging BS de Masten
 Oudervereniging Kindcentrum de Matrix
 Oudervereniging Nutsbasisschool Madelief
 Oudervereniging R.K. Basisschool 't Ven
 Stichting Leergeld 's-Hertogenbosch
 Stichting Studiorum
 Weekendschool De Bollebozen

Recreatie

Stichting Bij de Soete Moeder
 Wandelclub 'Wij Willen Wandelen'

Sport

Hambaken Gym
 Honkbal- en softbalvereniging Gryphons
 HSV Ons Genoegen/Maaspoort
 Jeu de Boules De Meent
 OSS-VOLO Atletiek en triathlonvereniging
 RKKV Emplina
 Sport Alliantie Rosmalen
 Sportvereniging BLC
 Stichting J.B.G.B.
 Stichting Sportstimulering 's-Hertogenbosch
 Tafeltennisvereniging Never Despair

Betrokken bedrijven

Bank/Verzekeringswezen

ABN AMRO Pierson
ABN-AMRO Bank N.V.
ABN-AMRO Commercial Finance N.V.
ABN-AMRO Rosmalen
Achmea Academie
Achmea Hypotheek Bank
Achmea Schadeservice
BNP Paribas Lease Solutions NV
Coöperatie VGZ
DAS Rechtsbijstand
Euler Hermes Nederland
F. van Lanschot Bankiers N.V.
Fortis Bank Nederland
Fortis Commercial Finance Holding N.V.
Hypotheek Velden Beheer
ING Bank District Oost-Brabant
ING Bank Rosmalen
ING Bank 's-Hertogenbosch
ING Bank Verzekeringen regio Zuid-West
Nederland
Interpolis
LaSer Nederland
Moonen Vastgoed BV
Rabobank Bernheze Maasland
Rabobank Het Maasland, Peevee Efkes Derut
Rabobank Nederland
Rabobank 's-Hertogenbosch en Omstreken
SNS bank Nederland
SNS bank 's-Hertogenbosch
SNS Reaal
SNS-groep
Staalbankiers Endhoven

Bouw

Aannemersbedrijf M.P. Drijvers B.V.
Aannemersbedrijf Nico de Bont

Aannemings- en Wegenbouwbedrijf
Van Rosmalen BV
Aannemingsbedrijf Ad Hofmans
Aannemingsbedrijf Gebroeders van der Steen
Aannemingsbedrijf J.J. van den Berg
en Zn. BV
Allfence bv
Baudoin - Van Alphen BV
Bert van der Donk BV
BMN Den Bosch B.V.
Boskalis BV Natte en droge infrastructuur
Bouwbedrijf Pennings BV
Bouwbedrijf van den Bouwhuijsen bv
Bouwgroep Moonen Holding b.v.
Dura Vermeer Bouw Rosmalen BV
Elektro W. van Santvoort B.V.
Elektrotechniek Linnenbank BV
Gebr. van Antwerpen BV
Gebr. Voets Weg- en Waterbouw BV
Gebroeders van de Plas Schilderwerken BV
Glasservice Noord
Haverleij bv
Hazenberg TBI
Heijmans Bouw Arnhem
Heijmans Infrastructuur & Milieu
Heijmans NV
Heijmans Techniek en Mobiliteit
Heijmans Vastgoed BV
Hoedemakers Bouw bv
Hurkens Wegenbouw BV
J. van de Haterd en Zn. Wegenbouw
J. van Esch BV
Jennissen Loon- en grondwerken
Landheer Sports Installations
LT Architecten BV BNA
Maréchal Elektro b.v.
Mebin B.V.

Meijer Schilderwerken
Moonen onderhoud en renovatie BV
PBO bouw Rosmalen B.V.
S.P.S. BV
Sloven Architectuur
SPIE Infra Network Solutions
Steencentrum Brabant
Stichting Bouwopleidingen 's-Hertogenbosch
(Bouwhuis)
T. Pennings BV
Tielemans Hekwerk BV
VADO Straatreiniging B.V.
Van Boxtel Dakbedekkingen
Van der Veeke Rosmalen BV
Van Lijssel Transport BV
Van Straten Bouw en Vastgoed B.V.
Van Venrooij Installatie Techniek BV
Van Weert Rondhout BV
Van Wijnen Rosmalen BV
Verstappen van Amelsvoort BV
Willemsunie

Businessclub

Bossche Communicatie Club
Burggolf Haverleij Den Bosch
Jonge Ondernemers Sociëteit
Onraedt
Regionaal Business Netwerk Hermes
SuitClub

Communicatie

Accenture
Anco Promotions BV
Artishock, Events & Marketing bv
Bedrijvig 's-Hertogenbosch
Bossche Omroep
Brabants Dagblad B.V.
Colours
Dibbes Belettering
DSP Berends Kantoorssystemen
Dubbele Punt
ICT-Community 's-Hertogenbosch
Intercity Mobile Communications B.V.
LECTRIC Groep
Miesjel van Gerwen
Omroep Brabant
Sprinkels hq

Symfony I XIB
TACCT
TEAMCO, Internet Services
Thalatta missie, visie en marketing
TOPpers Media BV
Wijkkrant Oost
VisionArt Creatie & Communicatie
Yourzine Nederland
Zuiver C

Dienstverlening

A2 Beveiliging
ABAB Accountancy B.V.
ABAB Automatiserings Advies Groep
Agentschap NL
AL-Beveiliging BV
All Video BV
Altuition bv
Amazone Communicatie
Ambitions Creative Communication
Anago
Art Gallery Josien Broeren
Autotron Rosmalen Exploitatie BV
B Ball Unites
BDO Accountants & Belastingadviseur
Bisdom Den Bosch
Blommers & Greve Makelaars
Bogaerts en Groenen advocaten
Bouter Advies
BrandLoyalty International BV
Buro van den Eerenbeemt
Business Collectief/Services BV
BV Brabanthallen Exploitatie Maatschappij
CC&S, Management Consultants
Cecil Kemperink Keramiek Atelier
Centrale Bossche Rijschool BV
Clownsduo Flits & Lampie
Coenraad de Kok
Daily Business
de Code
De Conflictmeester
Deseo Design
Dierenkliniek Rosmalen Centrum
Door Zon en Wind
DTZ Zadelhoff
EiffelTowers Den Bosch
Elita Tuinontwerp

Elzent Investments B.V.
 ERAC
 Ergo Optima
 ErgonoMeijs
 Everest
 Excellent Match BV
 Exploitatie Maatschappij Sportiom B.V.
 ExpoCare bv
 FC Den Bosch
 Feedback Training & Consulting
 Fitland Hotel
 Flynth Den Bosch
 Fotografie Tholenaars
 Fournier Accountancy- en Bedrijfsadviezen
 Frans van Gaal, ondernemer in geschiedenis
 Galerie en kunstuitleen HeusdenHoogh
 Galerie Hüsstege BV
 GIMD Zuid Nederland
 Gludemans Taxaties
 Grasgroep Vastgoedzorg
 GWS - d.e. schoonMaker
 Het Waare Huis - Makelaars en Taxateurs
 Hoffspoor Notarissen
 Holla Advocaten
 HTV Trainingen
 Huijbregts & Ritter
 Huijbregts Notarissen & Adviseurs
 Infratects
 ISBW Opleidingen
 Jaropa Holding BV
 Joanknecht en van Zelst
 Journalist / tekstschrijver Marc van Dam
 Kamer van Koophandel
 Karaoke-Show First Voice
 Kimmic Concept en Design
 Kloos Coaching
 KNSB
 Konings Advies Organisatiepsychologen
 Korst Van der Hoeff veilingen - taxaties BV
 KPMG Accountants
 KPMG Meijburg & Co
 Kurz International
 Mastercoaching International
 Meijs Consultancy
 Mila Punya Dapur
 Minke Booij
 N.V. Bossche Investerings-Maatschappij (BIM)

Netpluswork B.V. Berlicum
 NonCoreBusiness B.V.
 NV Bedrijfsregio Noordoost-Brabant
 Organisatie Groep Zuid (OGZ)
 Partners in Marketing
 Plan C Grafische Ontwerpers
 PNO Management Consultants
 Praktijk voor Natuurgeneeskunde Stellink
 Prevent Project Management BV
 Qìng Zu
 Quintiq Applications B.V.
 Randstad Uitzendbureau bv
 RealData Systems
 Rendement uit Talent
 RES
 RKC Waalwijk
 Royal HasKoning
 RSP Makelaars 's-Hertogenbosch CV
 S.E.M. bv
 Saçan Consultancy
 Saris & Partners Makelaars
 Scholt Energy Control
 Schouten & Nelissen Groep BV
 Sellform B.V.
 Sellform Callcenters BV
 's-Hertogenbosch-plaza
 Slagwerk Aktie-Reactie
 Smith Holding B.V.
 Smolders & Partners Deurwaarderskantoor
 Steenbekkers Office Support
 Stevens & van Dijck
 ST-groep
 Ter Beek Letters & Lichtreclame bv
 Ter Strate Holding BV
 Thomas Cook
 TNT Express
 TODO Talenservice
 Ton de Klein Beheer BV
 Transconcept Tekstproducties
 Tribal Internet Solutions BV
 Trustcon
 Tuner Nederland BV
 United Parcel Service Nederland BV UPS
 Van Ewijk Advocaten Mediators
 Van Spaendonck Management Consultants
 Van Stokkum Seatings
 Van Vugt & Van Hulten Belastingadviseurs

Veronica van Elsen
Virtues B.V.
VVV Noordoost-Brabant
Witkamp & Los, partners in Gestaltbenadering
Witlox Notarissen
Witlox van den Boomen Accountants

Fonds

Actie Zorgenkind Duivensport
CarboneCare
Dream Foundation
Fonds Sluyterman Van Loo
Fonds verstandelijk gehandicapten
Fundatie van den Santheuvel Sobbe Stichting
Gereformeerde Kerk Heusden
Johnson & Johnson Fonds voor Gezondheid en Welzijn
Kansfonds
M.A.O.C. Gravin van Bijlandt Stichting
Nationaal Ouderenfonds
Nationale Postcode Loterij
Oranje Fonds
Samenwerkende Fondsen Buiten Spelen
Sociaal Fonds Den Bosch
Stichting Bladt Charity
Stichting de Patio
Stichting Dela Fonds
Stichting Dinamo Fonds
Stichting Dynamis
Stichting Gereformeerd Frans van Uden-huis
Stichting Old Grand-Dad Club
Stichting RCOAK
Stichting Tilmanshof
Stichting tot steun voor zorg aan ouderen in 's-Hertogenbosch
VSBfonds

Groot/Detailhandel

Alliance-Healthcare Nederland
Annie's Speelgoedparadijs
ArcelorMittal WireSolutions
Sales Benelux bv
Arcus BV
Bensdorp Wijnen
Benu Apotheek Rosmalen
Bloemboetiek 't Ven
Boer Speeltoestellen

Boerenbond-Pets Place XL Rosmalen
Brozus Truckparts BV
C & R Fashion & Tapijt
Café Plus Nederland
Carbone Casual BV
De Arend
Delta Caravans
Dierenspeciaalzaak & Veevoerders B. de Kinderen vof
Duister Handelonderneming V.O.F.
ESBO DOLL BV
Euroveen B.V.
Heftrucks Hawema BV
Herman Lieven VOF
Hoveniersbedrijf J. Hoedemakers
HW Sound vof
Intertoys Speelgoedwinkel
Intratuin Rosmalen
JNV Audio Visueel BV
Jumbo - Hintham
Jumbo - Pettelaarseweg
Jumbo Maaspoort
Jumbo Rivierenplein
Kaldi Koffie en Thee
Koop b.v.
Krefbebb Umicore
Kroymans Jaguar/Maseratie
Kwantum Nederland BV
Lensen Projectinrichters BV
Lunenburg Rosmalen
Mediq Apotheek
Metzler Bonnier B.V.
Modul-System BV
Orchid Print Foil
Panasonic Nederland BV
Peter van Halder
Plusmarkt
Princen Sport
Raab Karcher Bouwstoffen
Ray Carver Originals Casual Wear
Rudy van de Zande BV
Safe Producten Nederland B.V.
Sanitairwinkel.NL
Schadébo Den Bosch BV
Slagerij Eijsvogels Nuland
SPAR
Stichting B-keus Witgoed

Stiho Van Hoof B.V.
Swanenberg Handelsonderneming
Tausch Expo
Trendhopper/Meehopper BV
Tuincentrum Groenrijk Den Bosch
Van der Meijden V.O.F.
Van Dooren Kantoormeubelen
van Manen Automaten
Van Zijl BV
Verf H. de Vos en Zn. BV
Witoma Caravan B.V.

Horeca/Recreatie

Cafeteria De Hoeve
Golden Tulip Hotel Central
McDonald's Rosmalen
Orangerie
Partycentrum Het Lelijke Hof
Restaria-Catering de Toekomst
Snackbar de Kruisstraat

Industrie

Acuity
ADC Lettersprint BV
ADC Repro
AVR Milieuservices
BAM Infrarail
Bo-rent
Campina Buttergold b.v.
Canon Nederland BV
Corsten Fourage & Grondstoffen voor champignons
CSS Holding N.V.
De Kastaan
Dekkers van Gerwen BV
DHS informatisering Oss
Drukkerij M. Foppele - Vinck + Zn
Elreka Hekwerken
ENGIE Services Zuid B.V.
Essent NV
FlagandSign
Fr. Pennings Machinehandel B.V.
GE Fleet Services
Grafimedia Den Bosch
GZM Agro bv
Hevo B.V.
IgloMora Groep BV

Inventum B.V.
Kellogg's Nederland
Lutkie Cranenburg BV
Multicopy Den Bosch
Omron Manufacturing of the Neherlands BV
Ricoh Nederland B.V.
Rografika
Siemens Industry Software BV
Steenfabriek Van der Sanden BV Hedikhuizen
TE Connectivity Nederland BV
Thermaflex Isolatie bv
U.A.S. Engineering
Van de Camp VOF
Van Gansewinkel Nederland BV
W & H Sports
Weener XL
Wima Offsetdruk BV
Würth Nederland BV
Zeefdrukkerij Chambon

Land- en tuinbouw

Delsasso Boomverzorging en Bosbeheer
Ing. Bob van der Vliet, Tuin- en Landschapsarchitectuur bnt avb
Staatsbosbeheer beheerseenheid De Meierij

Non-profit

Artots Melkfabriek
Atelier Joke Smeets
BASTA! Meldpunt Discriminatie Brabant Noord
BrabantWonen
Buurthuis Graafsewijk Noord
Coudewater - GGZ Oost Brabant
Erasmusuniversiteit, faculteit Bedrijfskunde,
Vakgroep Pub
Hockeyclub 's-Hertogenbosch
Humanitas Computerhuis
IVN
Kanteel Kinderopvang
Mooi zo Goed zo, Partners in Sociale Sponsoring
Muziekvereniging St. Cecilia Rosmalen
Partij van de Arbeid 's-Hertogenbosch
Reinier van Arkel
Scouting St. Christoffel (Hintham)
Sesam Academie
Stichting "Even iets anders dan een ander"

Stichting Aanzet
Stichting ABN AMRO Foundation
Stichting Bosch Ballon Gezelschap
Stichting Cello
Stichting Exodus
Stichting IT Donations
Stichting Lichtcentrum 's-Hertogenbosch
Stichting Lichtcentrum Vught
Stichting Oosterpoort, Youth at Risk
Stichting Versa Welzijn
Stichting Zet
Tennisvereniging Rosmalen
The Talent Factory
Van Neynseelgroep
Vincentiusvereniging 's-Hertogenbosch
Vivent
Vriendenclub 'Met z'n zessen'
Welzijn Divers
Welzijnsinstelling Rosmalen
Wijkwerkplaats 's-Hertogenbosch Oost
Woningstichting Kleine Meierij
Zayaz
Zeeverkennergroep Sint Joris

Ondernemersvereniging

Ondernemersvereniging de Pettelaar
OSB

Onderwijs

Avans Hogeschool
Basisschool de Kameleon
Bax Verkeersscholen
Fontys Hogeschool
GOAC, Centrum voor Onderwijs Innovatie
Helicon VMBO Den Bosch
Kinderdagverblijf Kinderspeelkasteel
Koning Willem I College
KUB-Tilburg
Savantis
SBO Het Overpad
Schildersschool
School voor de Toekomst
T.O.M. - Den Bosch

Overheid

Afvalstoffendienst gemeente 's-Hertogenbosch
Belastingdienst Oost-Brabant

Brabant Water
CDA 's-Hertogenbosch
Gemeente 's-Hertogenbosch, Afd. ICT
Gemeente 's-Hertogenbosch
Gemeente 's-Hertogenbosch, afd. Realisatie en Beheer
Gemeente 's-Hertogenbosch, Sector Maatschappelijke Ontwikkeling
Gemeente 's-Hertogenbosch, Sector Stadsontwikkeling
Interprovinciaal Overleg
Kommunföbundet Kronoberg
Koninklijke Marechaussee Brigade BN / LN
Koninklijke Marechaussee, Brigade Brabant Zuid
Openbaar Ministerie 's-Hertogenbosch
Politie Brabant Noord, District Den Bosch
Provincie Noord Brabant, Afd. Ecologie, Afval Branche
Provincie Noord-Brabant, Afd. Kabinet, Juridische en Bestuurszaken
Provincie Noord-Brabant, cluster Cultuur en Samenleving
Provincie Noord-Brabant, Economische en Bestuurlijke Zaken
Rijksgebouwendienst
Waterschap Aa en Maas

Particulier

Familie de Zeeuw-Falke
Familie Wetzer

Serviceclub

Civieltechnisch Heerendispuut In Den Natte
Fifty-One 's-Hertogenbosch
Junior Kamer 's-Hertogenbosch
Kiwanis Vught
Ladies' Circle de Bossche Parels i.o.
Lionsclub Bastion
Lionsclub Rosmalen
Ronde Tafel 's-Hertogenbosch
Rotaract Club 's-Hertogenbosch
Rotary Club 's-Hertogenbosch - West
Rotary Club Vught

Vervoer

Autobedrijf Gür

Autobedrijf Jos van Boxtel

's-Hertogenbosch b.v.

International Historic Tulpenrallye

Nederlandse Spoorwegen, Medewerkersfonds

Rüttchen Den Bosch BV

Theo Coppens Autos

Van den Bosch Transporten

Van den Udenhout BV

Van Herpen Cargroup Den Bosch/Waalwijk

Van Leeuwen Autoherstel

Literatuur/bronnen

Van bedeling naar verheffing

Evolutie in houding tegenover de behoeftige mens in 's-Hertogenbosch, 1854 -1912
Wouters, Th. A. (1968)
Tilburg

Van verheffing naar begeleiding

Verandering in houding tegenover de noodlijdende mens in 's-Hertogenbosch, 1912 - 1965
Wouters, Th. A. Wouters (1968)
Tilburg

Socialisme en zelfstandige arbeidersbeweging, 1886-1923

Gaal, F.J. van (1989)
Tilburg

Samenlevingsopbouw: Katern Mooi Zo, Goed Zo

Gerrits, F., Oosten, Th. van, Zeldenrust, Th., Klumper, J en Smit, B. (1996)
Den Haag: MO/Samenlevingsopbouw

Bewoners en bedrijven voor leefbaarheid. Over

buurtsporing-opbouwwerk in Nederland
Eindrapport Mooi zo Goed zo-project van het Juliana Welzijn Fonds: 1995-1998
Gering, N., Schuyt, Th.N.M. en Hoff, S.J.M. (1998)
Amsterdam, Vrije Universiteit

Mooi zo, goed zo! De terugkeer van het wijkgevoel.

Verschoor, M. (1998)
Utrecht: Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn

Onderwijs wordt weer mensenwerk

Het leren in de kenniseconomie van de 21^e eeuw
Free, C.J. (1998)
Leusden

'Een goede buur(t) is beter'

Rapport ten behoeve van Bilderberg conferentie VNO-NCW
Rutgers van der Loeff, B. (1999)
Den Haag: VNO-NCW

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Dragers' en 'sjuowers' voor 'Mooi zo, goed zo!'
Afstudeeronderzoek in opdracht van VNO-NCW
Van der Pas-van Nuland, J.C.M. (1999)
Tilburg: Katholieke Universiteit Brabant

Effectmeting lokale makelaars in betrokken ondernemen

Utrecht: Civiq (2004)

Vrijwilligerswerk van vitaal belang

Inventarisatie van de vitaliteit en ambitie voor maatschappelijke participatie van Bossche vrijwilligersorganisaties
Hetem, R., Hanzon, C. (2013)
Utrecht: Movisie

The effectiveness of brokerage institutions

Wijnbergen, A., Meijs, L.C.P.M., Roza, L. & Baren, E.A. van (2013)
Rotterdam: Erasmus Centre for Strategic Philanthropy.

Waarom en hoe non-profitorganisaties, bedrijven en intermediairs Maatschappelijk Betrokken Ondernemen kunnen inzetten voor een sterkere samenleving.

Wetenswaardigheden uit onderzoek.
Roza, L., Stubbe, W.M. & Meijs, L.C.P.M. (2014).
Rotterdam: Rotterdam School of Management, Erasmus Universiteit.
https://www.rsm.nl/fileadmin/Images_NEW/Departments/BSM/Mb/files/Waarom_en_hoe_non-profitorganisaties__bedrijven_en_intermediairs_Maatschappelijk_Betrokken_Ondernemen_kunnen_inzetten_voor_een_sterkere_samenleving.pdf
<https://discovery.rsm.nl/articles/detail/253-companies-are-an-effective-gateway-to-volunteering/>

Durf eisen te stellen aan vrijwilligerswerk van bedrijven

Roza, L. en Meijs, L.C.P.M. (2015)
Rotterdam: Rotterdam School of Management, Erasmus Universiteit.
<http://www.socialevraagstukken.nl/durf/>

Dit is ondernemen in Nederland

Enquete in opdracht van MKB Nederland gepresenteerd op de 'Dag Van De Ondernemer'
Geerts, T. en Zeijden, P. van der (2016)
Zoetermeer: Panteia

Filantropie in Nederland

Over de ontwikkelingen in het geven van tijd en geld in Nederland. Tweede herziene en uitgebreide druk.
Meijs, L.C.P.M. ed al (2017)
Den Haag: Stichting Maatschappij en Onderneming

Mooi zo Goed zo
Rogier van der Weydenstraat 2, 5213 CA 's-Hertogenbosch, Telefoon: 073-6124488